Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 8 EYLÜL 1979
500 KURUŞ

YERALTINDAN YERÜSTÜNE KÖMÜR SAVAŞÇILARI

Hazırlayan: Kerem Çalışkan, Ramazan Çakıroğlu

8. sayfada

ECEVİT: "ŞİDDET EYLEMLERİNE KARŞI İKİ BÜYÜK PARTİNİN TAVIR ALMASINDAN YANAYIM"

● Sağ ve sol her türlü şiddet eylemine karşıyız

Ecevit, Korutürk'le haftalık olağan görüşmesini yaptıktan sonra gazetecilerin sorularını cevalandırırken, "Şiddet eylemlerine karşı iki büyük partinin işbirliği yapmasından" yana olduğunu söyledi. (Fotoğraf: Abdullah KURTAY)

İSTANBUL (ÖZEL)

Cumhurbaşkanı Korutürk'le haftalık olağan görüşmesini yapmak üzere İstanbul'a gelen Başbakan Bülent Ecevit, şiddet eylemlerine karşı iki büyük partinin ortak tavır koymaları üzerinde her zaman durduğunu belirtti.

Başbakan Bülent Ecevit dün askeri bir uçakla Ankara'dan İstanbul'a gelerek Korutürk'le 1 saat kadar görüştü.

Ecevit Korutürk'le görüştükten sonra gazetecilerin sorularını cevapladı. Başbakan, muhabirimizin Hürriyet gazetesinin son çağrısı ve iki büyük partinin işbirliği konusunda ne gibi somut adım atacakları sorusuna şöyle cevap verdi:

"Bu konuda CHP'nin öteden beri atmış olduğu somut adım var. Bu somut adımı kağıt üzerinde, gazete kağıdı üzerinde bırakmaksızın Adalet Partisi yönetiminin de atması dileğinde bulundum. Yani, düşüncelerini başkalarına zorla ve demokratik hukuk devleti kuralları dışında kabul ettirmekten kaçınmak ve o yola sapanlara karşı ke-

(Devamı sa.7, sü.3'te)

Türk-İş yönetim Kurulu Toplantısı sona erdi

İbrahim Denizcier Başkanlığında toplanan Türk-İş Yönetim Kurulu

Toplumsal Anlaşma askıya alındı

● Türk-İş, hükümetin "yönetime katılma" ile ilgili hazırlıklarını da yetersiz buldu

● İç ve dış kaynaklı terörizme karşı bütün siyasi partilerin asgari müştereklerde birleşmesi istendi

RİZE (THA)

Türk-İş Yönetim Kurulu Rize'de 4 gün süren toplantısından sonra "Toplumsal Anlaşma"nın bağlayıcı kurallarının, anlaşmadaki aksayan yanlar düzeltilene kadar askıya alınmasına karar verdi.

Bir rapor halinde kamuoyuna açıklanan Türk-İş Yönetim Kurulu kararlarına göre hükümetin "Yönetime katılma hazırlıkları da yetersiz" bulundu.

Raporda Toplumsal Anlaşma konusunda "anlaşmanın bakanlıklarda ya da bakanlıkların kendi içlerinde uyuşmazlıkları yüzünden amacına tam ulaşamadığı" belirtilerek, anlaşma metni ile uygulamadaki aksaklıkların giderilmesinin bir ihtiyaç olduğu kaydedildi. Raporda "Gerekli yeni düzenlemelerin yapılması ve uygulamadaki aksaklıkların giderilmesine kadar, anlaşmadaki bağlayıcı kuralların askıya alınmasına karar verildiği" açıklandı.

YÖNETİME KATILMA

Raporda "Yönetime katılma" sorunu ile ilgili

(Devamı sa.7, sü.9'da)

YORUM

Beklenen gelişme

Toplumsal Anlaşma Türk-İş tarafından askıya alındı. Türk-İş Yönetim Kurulu Rize'de 4 gün boyunca tartıştı ve sonunda "Toplumsal Kazık"ın altına bir yıl önce attığı imzayı yeniden gözden geçirmeye karar verdi.

Şimdi ne olacak?

Türkiye'de toplu iş sözleşmesi, düzeni bazılarının ileri sürdüğü gibi

(Devamı sa.7, sü.5'te)

BBC' nin yorumu: "Castro etkinlik sağlayamadı"

BLOKSUZLAR 6. DORUĞU

Müslüman gerillalar Zirveye mesaj yolladı

● Afgan gerillaları Taraki' nin bloksuzlar hareketinden çıkarılmasını istiyor

● Kamboçya sorununun çözülmesi Bloksuzlar Dışişleri Toplantısına bırakıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BBC Radyosu 7 Eylül tarihinde yaptığı yayında, Bloksuzlar Zirvesinde Castro'nun etkinlik sağlayamadığını belirtti. Üyelerin çoğunun, Castro'nun hazırladığı taslağı değiştirmeye çalıştıklarını kaydetti. BBC'nin haberine göre Pakistan, Hindistan, Endonezya ve Tanzanya temsilcilerinin, Tito'nun yanı sıra Bloksuzluk hareketinin iki süper devletten bağımsız olmasını savunmaları, Castro'nun etkinlik kuramamasını sağladı. Bu arada Afganistan'da Taraki rejimine karşı savaşan Müslüman gerillalar Bloksuzluk Zirvesine bir mesaj yollayarak, Afganistan'ın Bloksuzluk hareketinden çıkarılmasını, Rus birliklerinin Afganistan'dan çekilmesini istedi.

Hızıb-ı İslam Afganistan Partisi, Bloksuzlar Zirvesine katılan devlet adamlarına gönderdiği mesajda Taraki'nin "Katil ve Sovyet ajanı" olduğunu belirtti. Taraki'nin Afganistan'ı bir Sovyet uydusu haline getirdiğini vurguladı ve Afganistan'ın Bloksuzluk hareketinden çıkarılmasını istedi. Ayrıca Bloksuzlar Zirvesine katılanların,

(Devamı sa.7, sü.7'de)

Baştürk: "İşçi sınıfının henüz kurulmamış partisinin ilkelerine uymaya devam edeceğiz"

İZMİR (THA)

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının dün başlayan Yönetim Kurulu toplantısında bir konuşma yapan Baştürk "İşçi sınıfımızın henüz kurulmamış siyasal örgütünün" ilkelerine uygun hareket etmeye devam edeceklerini söyledi. Son Yönetim Kurulu toplantısından bu yana geçen 7 aylık süre içindeki çeşitli çalışmaların değerlendirileceği toplantı yarın sona erecek.

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Kesin aday listeleri Yüksek Seçim Kuruluna verildi

(YAZISI 5. SAYFADA)

Zonguldak'tan getirtilen çamur pompası galeriden daha geniş olduğundan ocağı sığmadı. İşçiler çaresiz kürekle çamuru vagonlara doldurmaya devam ediyorlar. (Fotoğraf: Can SAN)

Galeriye yığılan çamur kürekle boşaltılıyor

Çamur pompası ocağa sığmadı

● Kurtarma ekipleri ancak 151. metreye inebildiler

CAN SAN SULUOVA'DAN BİLDİRİYOR

Büyük Çeltek Kömür Madeninde mahsur kalan 16 işçinin kurtarma çalışmaları Zonguldak kurtarma ekibinin Başkanlığındaki Büyük Çeltek işçileri tarafından sürdürülüyor.

180 metre derinlikteki galerinin içindeki suyun boşaltılması işlemine Çarşamba gecesi başlanmıştı. bu çalışma perşembe günü geç saatlere kadar sürdü. Suyun boşaltılması işleminden sonra galerideki çamurun boşaltılması işlemine geçildi.

Zonguldak kurtarma ekibi Başkanı ve ekip iş güvenliği Müfettişi Hilmi Kurulca, galerideki çamurun (posta) boşaltılabilmesi için kürekle vagonlara alınması gerektiğini, bunun da çok zaman aldığını belirterek "Zonguldak'tan gönderilen çamur boşaltma tulumbaları Büyük Çeltek Madeninin galerileri çok dar olduğundan içeri sokulamadı. Eğer tulumbalar içeri girebilseydi çalışmalarımız çok kısa za-

(Devamı sa.7, sü.1'de)

MADEN GİRİŞİ
NEFESLİK
70m.
150m.
180m.
621 622 kotu
su ve posta tabakası
15m.
621 kotu
609 kotu
İŞÇİLER BURADA
MADEN TABANI

Krokide işçilerin katettikleri yol, görülüyor. Yine yanlış hesaplanmamışsa, tahminler mahsur kalan 16 işçinin dipde olduğunu gösteriyor.

Tüp bebekten sonra

Şimdi de yedek anne!

İngiliz Operatör Patrick Steptoe

EDİNGBURG (AA)

Geçtiğimiz yıl anne ve babadan alınan yumurta hücrelerini tüp içinde geliştirip, tekrar ana rahmine yerleştirerek ilk tüp bebeğin doğmasını gelis-

(Devamı sa.7, sü.2'de)

Önceki gün televizyonda oynatılan Orhan Kemal'in "72. Koğuş" adlı eseri 1969-70 yıllarında gişe rekoru kırmış 1000 kez gösterilmişti. Seyirciler televizyonda "böylesine güzel oyun" seyretmemiştik" dediler.

72. Koğuş çok beğenildi

"TV'den bu tür yayınlar bekliyoruz"

İSTANBUL

Önceki akşam TV'de gösterilen 72. Koğuş programı çok beğenildi. Geçtiğimiz günlerde sona eren Seyahatname dizisi dışında uzun bir süredir sosyal konulara eğilen ve gerçekleri yansıtan programlara hasret kalan seyirciler önceki gece ekran başında güzel dakikalar geçirdiler.

Orhan Kemal'in aynı

(Devamı S.7 Sü. 4)

Zeyni Bağlı

"Bu oyunu yapanın oynayanın, oynatanın, hepsinin gözünden öpeyim. 23 ay Sağmalcılar'da, 17 ay Toptaşı'nda, 17 ay İzmit Cezaevinde, 18 ay Edirne Açık Cezaevinde, üç gün Paşakapısı'nda yattım. İnan ki hayatımda o kadar gerçekleri anlatan oyun görmedim.

Muzaffer Erdoğan

"Ben her şeyden önce garibanları da düşündüğü için TV'ye çok çok teşekkür ederim. O filmi seyretmek için gürültü yapanlarla neredeyse kavga edecektim. Çünkü kardeşim benim sanki hayatımı oynuyorlardı.

Mehmet Felek

"Hayatımda ilk defa sonuna kadar bir televizyon oyunu izledim. 7 yıl 2 ay 20 gün yattım.

O günleri bir ben bir de ancak Allah bilir. Hepimiz böyle gerçekçi filmlerin yapılmasını istiyoruz. Çok sevindik."

Emekli Orgeneral Haydar Sükan, Çin' e gidiyor

İSTANBUL(THA)

Emekli Orgeneral Haydar Sükan, Çin Halk Cumhuriyeti silahlı kuvvetlerinin davetlisi olarak Çin'e gidiyor. Sükan'ın dün saat 17.00'de Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ü İstanbul Florya Deniz Köşkünde ziyaret ederek, Çin'e yapacağı gezi konusunda bilgi sunduğu öğrenildi.

HOPA' DA AP VE MSP BİNALARIYLA 8 İŞYERİ TAHRİP EDİLDİ

5. SAYFADA

CHP, Zeydan'ı geri döndürmek için Hakkari'ye heyet gönderiyor

HABER MERKEZİ

Önceki gün CHP'den istifa eden Hakkari Milletvekili Ahmet Zeydan'ı ikna etmek için CHP Genel Merkez yöneticilerinin yoğun çaba harcadıkları bildiriliyor. Dün Cumhurbaşkanı Korutürk'le görüştükten sonra İstanbul'da gazetecilerin sorularını cevaplayan Ecevit, istifa konusunda, "Hakkari Milletvekilimiz Ahmet Zeydan değerli bir arkadaşımızdır, partiyle arasında bir sorun olduğunu sanmıyorum" derken, CHP

(Devamı sa.7, sü.5'te)

AP Temsilciler Meclisi bugün toplanıyor

ANKARA (ÖZEL)

AP Temsilciler Meclisi toplantısı bugün sabah 10.00'da başlayacak. Genişletilmiş olan toplantıya Demirel'in açış konuşmasıyla başlanacak.

AP Genel Merkez yetkilileri seçim konusunun yanı sıra, eski AP'liler için "af çağrısı" yapılmasının toplantı gündeminde yer almadığını fakat bu yönde bir istek olması halinde, affın büyük ihtimalle gerçekleşe-

(Devamı sa.7, sü.4'de)

İnsan Kıbrıs'a kadar gider de cezaevindeki vatandaşlarıyla ilgilenmez mi?

MAPUSANE ÇEŞMESİ

Armağan Anar

TÜMAD DER GENEL BAŞKANI

Sayın Başbakan ve Adalet Bakanına açık mektup:

Bizler, 74 savaşından sonra çalışmak için turist olarak Kıbrıs'a gelen onbinlerden sadece birkaçıyız. Fakat burada iş ve diğer imkanlardan yararlanmak için ya MHP'den bir mektup getirmek, ya da onun uzantısı olan UBP'ye kayıtlı olmak zorundasın. Yoksa Kıbrıs'ta yaşama hakkın yoktur.

Türkiye'den kaçan yüzlerce katil burada elini kolunu sallayarak gezerken; soygun, sömürü ve baskı düzenine karşı çıkanlar zındanlara doldurulmaktadır. Değil insanlara, hayvanlara dahi yapılmaması gereken uygulama ve baskılar bizler üzerinde her gün uygulanmaktadır.

Tüm canlıların yaşamında en büyük etken olan güneşi ve havayı bizlere saat ile göstermektedirler. Yirmidört saatin ancak üç saati, sabah, öğlen ve akşam birer saat olmak üzere, güneş görüp hava almaktayız. Günün diğer saatlerinde hayvanların bile yaşamayacağı hücrelerde çile doldurmaktayız. Yattığımız yer cezaevi değil polis hücreleri olması nedeniyle ufak bir suçtan bile olsa tutuklanan Türkiyeli kişilere, geceleri sabaha kadar dayak atılarak işkence yapılmaktadır.

Bu işkenceler, Magosa Savcılarından Tayfun Çavuş ile polis komutanı Yüzbaşı Haki Dermen'in bizzat nezaretinde yapılmaktadır. Cezaevi Müdürü Hulusi Alpay'a durumu anlattığımız zaman, "Bugüne kadar daha alışmadınız mı?" diyerek bizi terslemektedir.

Kasım 1978'de Aydınlık gazetesinde bizlerle ilgili çıkan yazıdan sonra bizlere yapılan baskı ve zulüm artırılmıştır. Bu yazıdan sonra daha da şiddetlendirileceğini çok iyi bilmekteyiz.

İçimizde arkadaşlardan üç senedir bu hücrelerde yatanların aileleri Kıbrıs'taki T.C. Büyükelçiliğine durumlarımızı bildirmek için defalarca başvurmuşlardır. Ailelerimiz elçilikte kabul dahi edilmemişler, elçilik görevlilerince kovulmuşlardır.

Lefkoşe Cezaevinde mahkumlara MHP'nin ve Faik Türünlerin propagandasını yapan sözde din görevlisi olan, 27 Mayıs'tan sonra Kıbrıs'a kaçan Trabzon'un Konya ilçesinden Nirşadi isimli faşist hocanın vaazlarına karşı çıkan ve bir bardak çaya 4 lira öderken, cezaevi atelyelerinde 150 kuruş gündelikle çalıştırılmaya karşı çıkan Veli Özfuttu isimli arkadaşı Magosa'ya sürmüşlerdir. Kısacası yapılan tüm baskılara ve zulümlere karşı çıkmak, zulüm ve baskının idare tarafından daha şiddetlendirilmesine yol açacaktır.

Sayın Başbakan ve Sayın Bakan,

Dünyanın hiç bir yerinde yapılmayan çağ ve insanlık dışı uygulamaları gören bizler sizlere haykırıyoruz. Bu vahşet yuvasından ve savaş esirlerine dahi yapılmayan zulümden bizleri kurtarın ve Türkiye'ye aldırın. Cezalarımızın kalanını, hatta cezalarımızı yeni baştan Türkiye'de çekelim. Yeter ki bizleri buradan kurtarın. Bizleri zulüm ve işkence altında ölüme terketmeyin.

Sayın Başbakan ve Bakan,

Lefkoşe Cezaevinde geçen aralık ayında Zeki Çalıkuşu isimli Erzurumlu bir kişi bir sene ceza almıştı. Tahliyesine üç ay kala arkadaşımız Manisa ve Elazığ sinir hastanelerinden raporu olduğu halde hastaneye götürülmeyerek kendisine her gün avuç dolusu hap verilerek zehirlenmiştir. Komaya giren bu arkadaş üç saat sonra doktora götürüldüğünde komadan çıkamayarak ölmüştür. İdare meseleyi kapatmak için düzmece bir rapor hazırlayarak ölünün en yakın koğuş arkadaşlarının değil de, kendi kızını iğfal suçundan yatan idarenin has adamı Rıfat Kombot'un ifadesi ile bir rapor hazırlamıştır. Olayı protesto ederek üç gün açlık grevine giden arkadaşların direnişi müdürün bir arkadaşı hücreye kapatması, diğerlerini tehdit etmesiyle kırılmıştır.

Sayın Mehmet Can,

20 Temmuz 1979 şenlikleri için Kıbrıs'a geldiğinizde bütün Türkiyeli mahkumlar, Lefkoşe ve Magosa zindanlarına gelerek dertlerimizi, sorunlarımızı dinleyecek, kısaca durumumuzu göreceksiniz diye bekledik. Siz gelmeyince ailelerimizi size gönderdik. Fakat çevrenizdeki ablukayı yarıp sizinle konuşma imkanı kendilerine verilmemiştir.

Sayın Başbakanımız, Sayın Bakanımız,

Sizlere son defa haykırıyoruz. Ya bizleri bu ölüm hücrelerinden kurtarın, ya da Türk vatandaşlığından çıkarın. Artık canımıza tak etti.

Yukardaki mektup Lefkoşe Cezaevindeki mahkumlar tarafından imzalanmış. Kıbrıs zindanlarından gelen bütün mektuplar gibi dalgalı, renkli, suda ıslandıktan sonra kurumuş bir paket kağıdına yazılmış.

Kıbrıs'taki mahkumların ilk feryadı değil bu. Acaba neden Kıbrıs'a giden Adalet Bakanı şenliklere katılmış da cezaevindeki vatandaşlarıyla ilgilenmemiş? Hiç değilse bir iki gün için ortalığa çekidüzen verilir, dayak ve işkence durur, bir kap doğru dürüst yemek çıkardı. Mahkumlar da biraz nefes alırdı.

Bizim bildiğimiz Adalet Bakanı bir yere gitti mi, mahkumlarla ilgilenmek zorundadır. Hele yabancı bir ülkedeki kendi vatandaşlarıysa bunlar.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

KANGAL SİVAS

Bizim köy ölüme mi terkediliyor?

Yine kış geliyor. İnsanlar evlerine dolmuş düşünüyor, sohbet ediyor, birbirlerinin dertlerini dinliyor. Kışın yaklaşan sorunları bir bir sıralıyor. Köyün içine direkler çekilmiş, cereyan gelecek diye köylüler koyununu ineğini satıp cereyan döşemesini yaptırıyorlar. 1 saatlik kaza yolunda direkler yok, cereyan direkte değil, teldedir. Bir de cereyan gelmezse o zaman köyümün emekçilerinin yine çileleri başlayacak. Kışın kar yolları kapıyor, hele bir de hastan olursa ölüme bırakılacak, saatlerce bekleyecekler ki Sıvas'a götüreler. Tren yolu da kalkacak diye bir söylenti duyuluyor. Eğer böyle bir şey varsa köy ölüme terkediliyor. Kışın, gaz, tüp bitince yayan. 1.5-2 saat kazaya gidiyorlar. Tabii bulabilirlerse.

15 gün önce köyde sevilen bir genç hastalandı. Yaz olduğu için kazaya yetiştirebildik. Kazamız Kangal'da hastane var, doktor var ama hiç mi hiç alet yok. Sağlık Ocağı köyümüze kurulmalı, tüm çevre köyler bundan yararlanmalıdır. Köyümün derdini sıralamak, ilgililere duyurmak istiyorum.

1— Sağlık Ocağının yapılması
2— Tren yolunun kaldırılması
3— Cereyanların gelmesi.

Çaltepe Köyünden
Cumali Karagöllü.

ANKARA

Kim kimi susturacak?

"Ya tam susturacak" mış,

"Ya kan kusturacak" mış.

Dikkat edilirse adam "Biraz sesini kısacağız" demiyor. "Tam susturacağız" diyor. Yani hiç bir ses çıkmayacak. Ağzınızı dahi açamazsınız. Eğer açmaya kalkarsanız o zaman da size kan kusturacaklar. Kan kusturulmaktan kurtulmak için de sadece 'susmanız' ya da yarım yamalak susmanız yetmiyor. Hele hoş sohbet bir insansanız vay halinize. İnsanlarla konuşacak, onlara fikirlerinizi söyleyecek, onların fikirlerini dinleyecek, onlarla tartışacaksınız öyle mi? İşte o zaman tam "susturulacak" bir adamsınız demektir. Peki nasıl "tam susturuyorlar?" Bu konuda çeşitli tecrübeler geliştirmişler.

Mesela bir minibüs şoförüsünüz diyelim. Ülkücü eşkiyalar alnınıza tabancayı dayayıp, arabanızı sizinle birlikte kullanıyorlar. Sizin gözünüzün önünde cinayet işliyorlar. Katiller dışında, cinayetin görgü tanığı sizsiniz. İşte tam susturulacak bir adamsınız demektir. Cinayeti kamuoyuna anlatmamanız için size rüşvet teklif etmiyorlar. Sizi öldürmüyorlar da daha beter ediyorlar. Alnınıza tabancayı dayıyorlar, pantolonunuzu çıkarttırıyorlar ve sizi yere yatırıp ırzınıza geçiyorlar. utancınızdan konuşamayasınız diye. Bu tecrübeyi Mussolini İtalyası'ndan öğrenmişler.

İster işçi olun, ister köylü, ister memur, ister esnaf olun, ne olursanız olun, eğer MHP'li eşkiya değilseniz, tam susturulmanız gerekir. Bütün kurşunlamalar, bıçaklamalar, kan, intikam, katliam... milyonlarca insanın tam susturulması içindir. Bu olmazsa geriye sadece "kan kusturulma" seçeneği kalıyor. Yani kırk katır mı istersiniz, yoksa kırk satır mı? Tercih sizin.

Oysa, sesler bir yana yükseldikçe yükseliyor. Bakalım kim kimi tam susturacak? Bir avuç ülkücü eşkiya mı milyonlarca insanı, yoksa milyonlarca insan mı onları?

O.Haklı

FİKİR MEYDANI

NÜKLEER ENERJİ KONUSUNDA BAZI DÜŞÜNCELER

M.Tunç

SON birkaç yıldır önemli bir uyanış gösteren petrol üreticisi ülkeler, doğal kaynaklarına sahip çıkmaya başladılar ve ürettikleri ham petrolün fiyatını artırdılar. Buna karşılık, özellikle gelişmiş ülkelerdeki petrol tüketimi dünya üretimini zorlamaya başladı. Bu şartlarda petrol kullanımı pahalandı. Petrolün tükenirliği de hesaba katılınca petrolün yerine başka enerji kaynakları bulma kaygısı bütün dünyayı sardı. Güneş enerjisi, jeotermal enerji, nükleer enerji, fotopil vb. değişkenler üzerinde artık daha fazla araştırma yapılıyor.

Bu tartışma Türkiye'yi de ilgilendirmektedir. Bir kere ülkemizde petrol üretimi, iç tüketimin az bir bölümünü karşılıyor. Öte yandan, yıllardır petrole dayalı bir sanayileşme siyaseti uygulandığından, Türkiye elindeki dövizin büyük bir bölümünü petrol dışalımına ayırmak zorunda kalıyor. Bu koşullarda, yeni enerji kaynaklarını ve teknolojilerini harekete geçirmek, ülkemizin önünde çözüm bekleyen bir mesele olarak durmaktadır.

Nükleer enerji konusu

Su ve kömüre dayalı enerji kaynaklarının yanısıra, nükleer santraller, üzerinde en çok durulan enerji kaynağıdır. Bu konuda çeşitli görüşler var. bu görüşe göre, nükleer santraller doğayı kirletmektedir ve yeterince güvenilir değildirler. Başka bir görüşün savunucuları, bu enerji dalının bütünüyle dışa bağımlı oluşuna karşı çıkıyorlar. Bunun zıddını savunanlar ise, ne olursa olsun nükleer santrallerin gecikmeden kurulmasını ileri sürüyor ve enerji buhranından çıkışı tamamen nükleer santral yapımına bağlıyorlar. Nihayet meseleye yatırım önceliği açısından bakan görüş sahipleri, su ve kömür kaynaklarına daha uzun süre kesin öncelik tanınmasını, nükleer enerji kullanımına bu kaynaklar tükenmeye yüz tuttukça girilmesini savunuyorlar.

Çevre kirlenmesi: Geçersiz bir gerekçe

Bizce nükleer santraller konusundaki en geçersiz karşı çıkış, çevre kirlenmesini önleme gerekçesiyle yapılandır. Bunlar yeni bir tekniğin, sınamayla, zaman içinde gelişebileceğini göremiyorlar. Bu bakış açısıyla grizu patlamaları gerekçesiyle kömür ocakları kapatılmalıdır. Aynı gerekçeyle, bombalanabileceği ya da depremle yıkılabileceği için, baraj yapımını da yadsımak gerekecektir.(1)

Su ve kömür kaynaklarına dayanmak

Dışa bağımlılık noktasından yapılan eleştirilere, su ve kömüre öncelik tanınması görüşüne gelince. Herşeyden önce şunu vurgulamalıyız: Her çeşit enerji üretiminde dışa bağımlılıktan kurtulmak, esas olarak ülke kaynaklarına dayanmak, vazgeçilemez hedeflerdir. Ne var ki iş bu tespiti yapmakla bitmiyor. Amacımız tam bağımsızlıktır diye, günün koşullarını dikkate almamak, yetersiz de olsa yapılabilecek bazı şeyleri gerçekleştirmemek, kolları kavuşturup "devrim gününü" beklemek, bizi nereye götürür? Ayağı yere basan olgulara dayanılmamışsa, ileriye dönük bir çalışma, eğitim, proje programları gerçekleştirilmemişse, iktidarda kim olursa olsun, enerji darboğazından çıkılamayacaktır. Böyle bir tutum dış baskılara karşı direnme gücünü zayıflatacak, bu da uzun vadede dışa bağımlılığı artıracaktır.(2)

Su ve kömür kaynaklarımız, ileriye dönük enerji hesaplarında önemli bir yer tutmaktadır. Su ve kömür kaynaklarımızın pek azının işletildiği, atıl kapasitenin harekete geçirilmesi gerektiği söyleniyor. Bu doğrudur. Ne var ki, bu meselede de üzerinde durulması gereken noktalar var. Bir kere, su ve kömüre ilişkin varsayımlar, çoğu kez bu kaynakların yüzde yüzünün kullanılması hesabına dayanmaktadır. Ne var ki, bugün en gelişmiş ülkeler bile bu kaynakların tamamını kullanamıyor.

İkincisi, kömür kaynaklarını ele alırken, bunu ısıtmada kullanma kapasitesi de gözönüne alınmalıdır. Elbistan linyitlerinin ısıtma için yetersiz olduğu söyleniyor. Yine de, önümüzdeki dönemde tezek yerine kömür yakılmasının teşvik edilmesi gerektiği düşünülmelidir. Tezek gübre amacıyla kullanıldığında, kimyasal gübre için yapılan döviz harcamalarında önemli azalmalar olacaktır. Su ve kömürdeki bu sınırlamalar dikkate alındığında, önümüzdeki yıllarda enerji açığımızı kapamak, Rusya ve Bulgaristan'dan enerji dilenmemek için nükleer enerji önemli bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çeşitli avantajlarına rağmen, nükleer enerji ha deyince geçilebilecek bir sanayi kolu değildir. Bir nükleer santralin, yerini seçmek, projelerini ve yapımını gerçekleştirmek, sonra onu sınamak vb. on yıl gibi uzun bir zamanı alıyor. Buna eleman yetiştirme gereğini de katarsak, meselenin acilliği ortaya çıkmaktadır. Öte yandan, nükleer teknolojide gerçekleşecek yeniliklere ayak uydurabilmek için de, konu bugünden ele alınmalıdır. Bununla ilgili olarak Prof. Nejat Aybers şunları söylüyor:

"Fuel-oil ya da kömür santralinde olduğu gibi, nükleer santralde de kuruluşta dışa bağımlılık söz konusudur. İşletme ve bakımda ise, personel açısından pek bağımlılık olmayacaktır. En önemlisi ise, nükleer santralin planlaması ve kurulması on yıl alır. O nedenle, erken karar almak gerek. Bir başka tehlike de, Türkiye'nin tam termal reaktörlere geçtiği sırada, dünyanın hızlı reaktörlere(3) geçmesi olasılığıdır. Oysa, termal reaktörlerden modası geçmeden birkaç tane kurmak, hızlı reaktörlerin hammaddesi olan plutonyum'u üretmek ve gelişime hazır bulunmak yönünden yararlıdır. İleride hiçbir ülke, bir başka ülkeye plutonyum vermeyecektir."(4)

Öte yandan, yeni geliştirilen Yüksek Sıcaklık Gaz Reaktörleri (HTGR) yakıt olarak ülkemizde bolca bulunan Thoryum'u kullandığından, nükleer teknolojideki gelişmelerin ülkemize yeni imkanlar sağlayacağı açıktır.

Emperyalistlerarası çelişmelerden yararlanmasını bilmeliyiz

Buraya kadar esas olarak işin teknik yönü üzerinde durduk. Fakat meselenin mali ve siyasal yönleri de var.

TMMOB'nin 1979'da yayınladığı Nükleer Enerji Raporunda, toplam dış harcamalara göre yapılan bir karşılaştırmada 1 Nükleer Santralin, eşdeğer kapasitesinde 4 Termik ya da 8 Hidrolik Santrale malolduğu belirtilmektedir.(5) Yatırımdaki bu farka bakarak, Türkiye'de sınırlı yatırım kaynakları olduğu, bu yüzden de kaynak dağılımında nükleer enerjiye pay düşmeyeceği ileri sürülüyor. Ne var ki, bu görüş, yatırım ve işletme masraflarındaki farkı giderici başka etkenlerin du bulunduğunu görememektedir.

Bir kere, şu aşamada, termik ve hidrolik santrallerin yapımı için de dış kredi gerekmektedir. Atatürk Barajına dış kredi arandığını gazeteler yazdı. Moskova'da bu durumu bildiğinden termik santral yapımını ele geçirmeye çabalıyor. Ruslar dışında özellikle Batı ülkeleri kömür ve su kaynakları konusundaki yatırım kredilerine pek ilgi göstermemektedirler.

Oysa, nükleer santral için durum farklıdır. Dünyada nükleer sanayideki durgunluk, Türkiye gibi üçüncü dünya ülkelerinin bu alandaki kredi olanağını genişletmekte, pazarlık gücünü artırmaktadır.

Bundan 10-20 yıl önce Avrupa ve ABD'de nükleer enerjiye doğru belirgin bir eğilim ortaya çıkmıştı. Örneğin ABD'de 1979'a kadar 72 nükleer santral kuruldu. ABD yönetimi 2000 yılına kadar 500 tane daha yapmayı öngörüyordu. Fakat 1974 yılı bir dönüm noktası oldu. 1975-1977 arası yılda ancak 3-4 reaktör sipariş edildi. 1978'de ise bu sayı 2'ye düştü. Önceden verilmiş birçok sipariş ya ertelendi ya da iptal edildi.(6) Avrupa'da da benzer bir durum görüldü. İsveç'te, nükleer santral konusunda direnmesi üzerine hükümet düştü. Avusturya'da iki santralin işletmeye açılması halkoyuyla geri çevrildi. Örnekleri çoğaltmak mümkün.

Nükleer santral yapımındaki bu durgunluk büyük inşaat şirketlerini derin bir buhrana soktu. Bu buhran giderek ABD ile Avrupa ülkelerinin arasını açtı. ABD yönetimi, nükleer silahların yayılmasını önlemek gibi sahte bir gerekçeyle, Batı Almanya, Fransa gibi Avrupa ülkelerinin, Brezilya, Arjantin, İran, Pakistan gibi üçüncü dünya ülkelerinde nükleer santral yapmalarını engellemeye çalıştı.

Bütün bunlardan, emperyalistler arasındaki çelişmelerin arttığını, bu çelişmelerin Üçüncü Dünyaya yaradığını, onların pazarlık gücünü güçlendirdiğini belirtmek amacıyla sözettik. Şu anda, nükleer santral yapan şirketler için aşırı kâr kaygısı ikinci planda kalıyor. Bugün için önemli olan iflastan kurtulmak, yüzlerce uzmanı işte tutmaktır. Bu durumu tespitte yarar var.

Bütün olgular şunu gösteriyor: Üçüncü Dünya ülkelerinin nükleer santral konusundaki çelişmelerden, şu andaki nükleer düşmanlığından yararlanması pek uzun sürmeyecektir. Dolayısıyla, bu çelişmelerden yararlanıp, enerji kaynaklarımızı zenginleştirme mücadelesine bir an önce atılmak gerekiyor. Fakat bunun da önşartı, enerji alanında kapsamlı bir program çizmek, esas olarak kendi kaynaklarımıza dayanarak, dünya pazarlarında haklarımızı koruma mücadelesinde cesaretli davranmaktır. Bunun için de, cesur siyasetlerin uygulanmasını engelleyen, teslimiyet yayan düşünceleri altetmek gereklidir.

Örneğin İlhan Selçuk'un şu sözlerini ele alalım: "Atom santrallarına yaklaşımda da özenle davranmalıyız. Bu konunun yalnız bilimsel değil siyasal yanları çağımızda öylesine etkindir ki, Pakistan'ı altüst etmiş, Zülfikar Ali Butto'nun başını yemiştir."(7)

Bu sözlerin anlamı açık: Emperyalistlere karşı Türkiye'nin haklarını aramaya kalkışacak hükümetlerin sonu Butto'nunki gibi olacaktır. Bu yüzden en iyisi dengeyi sürdürmek, ülke yararına da olsa emperyalistler arasındaki çelişmelerden yararlanmaya kalkışmamaktır.

Ne var ki, Türkiye yararına dünya pazarlarında mücadeleden kaçanlar, keskinlik yapmaktan, düzen değişmedikçe meselelerin üstesinden gelinemeyeceğini söylemekten vazgeçmiyorlar. Fakat bu keskin tutum gözboyamacılıktan başka birşey değildir.

Rusya'nın emellerine dikkat

Buraya kadar enerji siyasetimiz üzerine çeşitli görüşleri ele aldık. Fakat bunlardan başka bir görüş daha var ki özel bir dikkat gerektiriyor. Bu da enerji sanayimizi Rusya'ya peşkeş çekmek isteyen düşüncedir. Örneğin Yalçın Küçük açık açık şöyle söylüyor:

"Şimdi Sovyetler Birliği'nden elektrik almak için çalışmalar yapılıyor. Nükleer santral konusunda da yapılabilir."(10) Ağır sanayimizi Rusya'ya dayanarak kurmayı öneren Mümtaz Soysal gibileri de bu görüşe hizmet ediyorlar. Bütün bunlar Türkiye'nin çıkarlarına tamamen terstir. Şöyle ki:

Bir kere Moskova'nın diğer yardımlarında olduğu gibi nükleer alandaki girişimleri de, Türkiye'de belli başlı sanayi kollarını hakimiyet altına alma amacını gütmektedir. Kremlin yöneticilerinin planı, demir-çelik, enerji vb. ağır sanayi dallarını ele geçirmek, daha sonra bunlara dayanarak baskı ve şantaj yapmak, böylece siyasi isteklerini kabul ettirmektir. Öte yandan, nükleer santral önçalışmaları için istedikleri bilgilerin önemli bir bölümünün askeri nitelikte oluşu, Moskova'nın gerçek amacını ortaya koyan başka bir göstergedir.

Rusya'nın nükleer santral yapmasının diğer bir sakıncası da, Rus yatırımlarındaki teknolojik geriliktir. Rusya'nın kendisi Batı'da modern teknoloji peşinde koşuyor. Türkiye gibi Üçüncü Dünya ülkelerine ise geri teknolojisini ihraç ediyor. Bunun sonucu teknolojik bakımdan en az 10 yıl geri makina yığınları bunları satın alan ülkelerin ekonomisinde yük oluyor, getirdiğinden daha çoğunu götürüyor. İşte Seydişehir tesislerinin, İskenderun Demir-Çelik Fabrikası vb'nin durumu.

Teknolojik geriliğin başka bir sakıncası da, eleman yetiştirme olanaklarını durdurmasıdır. Dıştan getirilen teknoloji ileri olacak ki, burada yetişen teknik elemanlar, kopyacılıktan kurtulup, ülke koşullarına uygun daha hızlı atılımlar yapabilsinler.

Ülkemizdeki Rus yanlılarının nükleer santraller konusundaki tutumları da Rusya'nın art niyetlerini ele veriyor. Nitekim Avrupa ülkelerindeki nükleer aleyhtarı gösterilere baktığımızda, bu gösterilerin başında, Avrupa'yı enerji konusunda zayıflatmayı amaçlayan Moskova yanlısı grupları görüyoruz.(8) Oysa Türkiye'de durum farklıdır. Burada Rus beşinci kolu Moskova'nın nükleer sanayimizi ele geçirmesinin çığırtkanlığını yapıyor.

Özetlersek

Yukarıda sözünü ettiğimiz noktalar ışığında, enerji siyasetimiz, özellikle de nükleer enerji siyasetimiz konusunda şunları önerebiliriz:

1 - Su ve kömür kaynaklarımıza ağırlık verilmeli, petrole dayalı enerji üretimi giderek dönüştürülmelidir. Su ve kömür alanında da, gerek proje gerekse yapım işlerinde bütünüyle yerli uzman ve malzemeye dayanmaya çalışılmalıdır. Bu arada Rusların termik santral yapımını ele geçirme çabaları karşısında uyanık durulmalıdır.

2 - Enerji alanındaki açığı kapamak için nükleer teknolojiye şimdiden girilmelidir. Bu konuda iki süper devletle Avrupa ve Japonya arasındaki çelişmelerden, nükleer santral Sanayisindeki mevcut durgunluktan yararlanmalıdır. Rusların kuracakları santraller, ülkemizde hakimiyet kurma planlarının bir parçası olduğundan, bunlara kesinlikle karşı çıkılmalıdır.

3— Avrupa ülkeleriyle de olsa, kurulacak santrallerde ülkemizin çıkarları titizlikle korunmalıdır. Santraller anahtar teslimi olmamalı, teknik elemanlarımızın proje, yapım, işletme vb. çalışmalarına faal olarak katılmaları sağlanmalı, işletme sırasında elde edilecek plutonyumun geri gönderilmeyip, ileride kurulabilecek hızlı reaktörlerde kullanılması gerçekleştirilmelidir. Dışarıdan alınan teknoloji ülkemiz şartlarına göre geliştirilmeli, bu alanda da giderek bağımsızlık kazanma hedefi güdülmelidir.

4 - Bütün bunların ötesinde, hepsinden önemlisi, Akkuyu ve Rusların yapacağı kesinleşen santrallerde olduğu gibi mesele oldu bittiye getirilmemeli, kamuoyunda tartışma ortamı yaratılmalıdır.

NOTLAR:

1 - Şu da bir gerçek ki, aşırı kar hırsının, hükümetlerin keyfi kararlarının vb. yol açtığı kazalara, nükleer teknolojide olası yeniliklerin daha fazla kâr isteğiyle geciktirilmesine şiddetle karşı çıkmak, bu açıdan hükümetleri protesto etmek haklıdır ve nükleer teknolojinin ilerlemesi bakımından da gereklidir.

2 - Geçmişte örneğin barajlar konusunda kısmen böyle oldu. Yapım proje, araştırma vb'ye yeterince önem verilmediğinden, inşaat sektöründe oldukça ileri bir düzeyde olmamıza rağmen, hâlâ dışa bağımlılıktan tamamen kopamıyoruz.

3 - Hafif su reaktörleri bir ton doğal uranyumla 20 bin ton kömüre eşdeğer enerji üretirken, bu değer hızlı reaktörlerde 120 bin tona kadar ulaşmaktadır.

4 - Milliyet, 15 Nisan 1979, s.11

5 - Bu hesaplarda bazı açık olmayan noktalar var. Örneğin hidrolik santrallerin hesabında, baraj yapımı maliyetinin de gözönüne alınıp alınmadığı belli değil. Ayrıca, nükleer santrallerin teknolojik gelişme olanakları da hesaba katılmıyor.

6- TİME dergisi, 9 Nisan 1979, s.18

7- Cumhuriyet, 24 Temmuz 1979.

8- - Ahmet Özdemir, "Atom Enerjisi, Batı Avrupa ve Sovyetler Birliği", Aydınlık gazetesi 15-16 Nisan 1979, s.2.

demokrat gözüyle

lütfu oflaz

Sırf keyiflerinden!

Türkiye neymiş meğer?

Sermaye yazarlarını okuyun, Türkiye'nin nasıl bir ülke olduğunu öğrenmek isterseniz eğer:

"Türkiye hür insanların ülkesidir..."

"?.."

"Her insan dilediğini yapabilir..."

İstediği işte çalışabilir..."

"?.."

"İstediği yerde oturabilir..."

"?.."

"İstediği şekilde konuşabilir..."

Yeter!

Demagojiye son verin efendiler...

....

Neymiş?

Ülkemizde her insan dilediği işte çalışabilirmiş.

Durun burada bakalım.

Demek ki beş milyon işsiz insan, iş bulamadıklarından değil, sırf keyiflerinden çalışmıyor öyle mi?

Sırf keyiflerinden kahve köşelerinde pinekliyor öyle mi?

Ya da, sırf keyiflerinden gurbet ellere çalışmaya gidiyor öyle mi?

Hepsinden önemlisi, iş kazası yüzdesinin, yüksekliğini bile bile, sırf keyiflerinden maden ocaklarına iniyor öyle mi?

Geçelim.

"Her insan istediği yerde oturabilir" demagojisine gelelim.

Milyonlarca insan, insanca yaşayabilecekleri konutlara, sırf keyiflerinden oturmuyor öyle mi?

Sırf keyiflerinden ışıksız, susuz, kanalizasyonsuz gecekondularda oturuyor öyle mi?

Sırf keyiflerinden çile çekiyor öyle mi?

Durun daha bitmedi.

Şimdi sıra, "her insan dilediği gibi yazabilir, konuşabilir" demagojisine geldi.

141-142 mahkumları, sırf keyiflerinden hapishanelerde ikamet ediyor öyle mi?

İlerici yazarlar, sırf keyiflerinden mahkeme kapılarında sürünüyor öyle mi?

Yani insanlar; sırf keyiflerinden yemiyor, içmiyor, giymiyor, gezmiyor öyle mi?

Uçsuz-bucaksız hürriyetlerden, sırf keyiflerinden yararlanmıyorlar sanki?

Hay aklınızla bin yaşayın sermayenin hürriyetçi kalemleri, emi!

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1					■							
2											■	
3			■									
4				■			■					■
5				■					■	■		
6	■							■				
7					■						■	
8							■					

SOLDAN SAĞA: 1) Kafiye-Kayak sporcusu. 2) Kazılarak maden çıkarılan ve çoğu yeraltında olan yerlere denir. 3) Tersi kilometrenin kısa yazılışı-Ayağında hiç bir şey olmayan. 4) Açık kestane rengi-Bir nota-'Kapalı' karşıtı. 5) yapmacık çekingen davranış-Koyun ve keçi sürülerinin gecelediği, etrafı çevrili yer-Acı belirten bir ünlem. 6) Tersi doğru olmayan-Gösteriş, çalım. 7) Kavuşma, ulaşma-Sağlam, esen. 8) Kafasını kullanan-Bağlanılan düşünce.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Büyük deniz, okyanus-Tersi iskambilde birli. 2) Aşağı yukarı. 3) İsim-Azgın, saldırgan nitelikli. 4) Tersi tavlada bir -Sağır ve dilsiz. 5) Bir bayan adı. 6) Osmanlı ordusunda bir rütbe. 7) Ağrı, ızdırap-Tersi bir hayvan. 8) Yanda olan, yana düşen-Kimyada Lityum'un simgesi. 9) Kalın gövdeli ve derin köklü bitkilerin ortak adı-Bir içki. 10) Sahil-İki gözü görmeyen. 11) Su yatağı 12) Soy-Resmi işlemler için devlet veznesine ödenen para.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	D	E	M	A	G	O	J	İ	■	O	B	A
2	E	B	E	G	Ü	M	E	C	İ	■	E	V
3	D	E	K	O	R	■	T	İ	F	Ü	S	■
4	İ	C	A	R	■	F	■	N	A	R	İ	N
5	K	İ	N	A	Y	E	L	İ	■	O	■	A
6	O	L	■	■	A	S	A	B	İ	L	İ	K
7	D	İ	M	A	Ğ	■	L	■	L	O	B	İ
8	U	K	O	K	■	S	E	N	E	G	A	L

Irkçıların saldırısından sonra çok sayıda can kaybı oluyor.

GÖRÜŞMELERE ÜÇ GÜN KALA

IRKÇI RODEZYA MOZAMBİK'E SALDIRDI

SALİSBURY

Londra'da yapılacak Rodezya sorunu ile ilgili bütün tarafların katılacağı görüşmelere üç gün kala, Rodezya kuvvetleri, komşu Mozambik'te üslenen Yurtsever Cephe mevzilerine saldırdı. Muzorewa bu kez düzenli Mozambik ordusunu da hedef aldı.

Çarşamba ve perşembe günleri süren çarpışmalara Rodezya hava ve kara kuvvetleri katıldı. Saldırıda ayrıca, Yurtsever Cephe mevzilerinden başka Mozambik askeri mevzileri de hasar gördü.

Rodezya Başbakanı Muzorewa, son saldırıyı başbakanlığa geldiğinden bu yana "en başarılı saldırı" olarak niteledi. Saldırı sonrasında Salisbury'de yayınlanan bildiride birçok Mozambik kara ve demiryolu köprüsünün havaya uçurulduğu, Mozambik'in 80 kilometre kadar içine girildiği ve bu arada bazı petrol depolarının havaya uçurulduğu ifade edildi.

Bildiride ayrıca saldırının sürmekte olduğu kaydedildi.

Ancak Mozambik resmi haber ajansı, tümü ırkçı beyazlardan oluşan Rodezya hafif piyade alayının tamamen yok edildiğini belirtti.

Irkçı Başbakan Muzorewa

Titan'da hayat yok

CALIFORNIA (AA)

Amerikalı uzmanlar, "Pioneer-11"den (Öncü-11) alınan verilerin incelenmesi sonucunda Titan'da hiç bir ilkel yaşam izinin bulunmadığını açıkladılar.

Massachussets Teknoloji Enstitüsü Profesörü Andrew İngersoll, bu verilerden sonra Titan'ın güneş sisteminin dünyadan sonra yaşanabilecek ikinci gezegeni olduğu hipotezinin ortadan kalktığını bildirdi ve uzmanların Titan hakkında çok az bilgi edinebildiklerini söyledi.

Öte yandan Öncü-11 uzay aracının Satürn'ün çevresinde yaptığı araştırmalarda yeni bir Satürn ayı bulduğu bildirildi.

Bilindiği gibi "Öncü-11" uzay aracı daha önce de Satürn'ün yeni bir halkasını bulmuştu.

İran'ın Moskova Büyükelçisi Kürdistandaki olayları siyonistlere bağlamaya çalışıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran'ın Moskova Büyükelçisi Dr. Mukri, Ayetullah Homeyni ile görüştü.

Mukri Homeyni'ye, İran Kürdistan Demokrat Partisinin siyonizme ve diğer casusluk şebekelerine bağlı olduğunu iddia eden bazı belgeler sundu.

Rusya'ya yakınlığı ile bilinen Dr. Mukri ayrıca Sovyetler Birliği'nin İran'la dostane bir ilişki içinde bulunduğunu ve Sovyetler'in Kürdistan Demokrat Partisi ile hiç bir ilişkisi olmadığını iddia etti.

Hatırlanacağı üzere Kürdistan Demokrat Partisi ülkedeki Moskova yanlısı Tudeh Partisi ve "Halkın Fedaileri" ile birlikte çalışmaktadır. Tudeh Partisinin merkez yayın organı "Merdum"un (Halk) 1976 yılında yayınlanan 15. sayısında, Kürdistan Demokrat Partisinin çeşitli örgütlerinin yeniden canlandırılması için bir çağrı yayınlanmıştı. Çağrıda, "İran'daki tüm Kürt devrimcilerinin Tudeh Partisi ile ilişkiye geçmesi" talep edilmişti.

Ayrılıkçı Kürtlerin elindeki Sardeşt kenti de düştü

İran Başbakanı Bazergan Mahabad'a gitti

- Bazergan, Kürt sorununa ivedi olarak çözüm bulacaklarını söyledi
- Bütün İran kentlerinden Kürt bölgesine gıda maddeleri ve ilaç gönderiliyor
- Bir Kürt dini lider, KDP' nin dış güçlere bağlı olduğunu belirtti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran hükümet kuvvetleri ayrılıkçı Kürtlerin elinde bulunan son kent Sardeşt'i ele geçirirken, Başbakan Mehdi Bazergan bir heyetle sert çarpışmalara sahne olan Mahabad kentine gitti.

"PARS" ajansına göre, ayrılıkçı Kürtlerin elinde bulunan son direnme noktası olan Sardeşt kenti perşembe günü İran hükümet kuvvetlerinin eline geçti. Kentin ele geçmesinden sonra birçok ayrılıkçı Kürt Irak sınırlarını aşarak bu ülkeye sığındı. Bu durum İçişleri Bakanı Haşem Sabbakıyan tarafından da doğrulandı.

BAZERGAN MAHABAD'DA

İran Başbakanı Mehdi Bazergan, beraberinde bir heyetle birlikte Kürt bölgesindeki Mahabad kentine gitti.

Tahran Radyosu Bazergan'ın Mahabad'a gelişinin Kürt halkı ve temsilcileri tarafından sevinçle karşılandığı bildirildi. Dini liderlerden biri yaptığı konuşmada, İran Kürdistan Demokrat Partisinin yabancı güçlere bağlı olduğunu belirtti

Bazergan ise yaptığı konuşmada Kürt halkının diğer İranlılarla kardeş olduğunu, gerçekte arada bir çelişme bulunmadığını söyledi. Bazergan, Kürdistan'ın İran'ın ayrılmaz bir parçası olduğunu ifade etti.

Bazergan, son olaylara değinerek Kürt sorununa ivedi olarak çözüm bulacaklarını söyledi. Bazergan ayrıca çarpışmalardan zarar görenlere derhal yardım yapılacağını belirtti ve buna örnek olarak, İran'ın bir günlük petrol gelirinin bölgeye verildiğini gösterdi.

İran'ın bir günlük petrol geliri 70 milyon dolardır.

KÜRDİSTAN'A YARDIM

İran Kürdistanı'nda ayrılıkçı grupların çıkardığı olayların yatışmasından sonra bölgeye acil ilaç ve gıda yardımı yapılmaya başlandığı açıklandı.

İran'ın Gilan kentinden 140 ton pirinç ve diğer gıda maddeleri Tebriz'den 7 kamyon dolusu gıda maddesi, Tahran'dan iki uçak dolusu gıda ve ilacın bölgeye gönderildiği açıklandı. Ayrıca ülkenin birçok bölgesinden gıda ve ilaç yardımının gelmeye devam ettiği belirtildi.

Bu arada son çarpışmalar sırasında maddi hasar görenlere yardım edileceği ve evlerinin onarılacağı, gıda maddelerinden ilk elde zarar görenlerin yararlanacağı gelen haberler arasında.

Arjantin'de her gün ilerici, demokrat ve devrimci insanlar "kayboluyor". Faşist Videla kendine bağlı ordusuyla halka yaptığı baskıları sürdürmek istiyor.

Arjantin'de 12 bin kişi kayıp

- *Af Örgütü, kayıp 2665 kişinin listesini açıkladı*

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Uluslararası Af Örgütü Londra'da yayın'adığı bir bildiride, faşist Videla yönetimi tarafından tutuklanan 12 bin kişiden şimdiye kadar hiç bir haber alınmadığını açıkladı.

Öte yandan aynı örgütün Meksika şubesi de kayıp 12 bin kişiden isimleri tespit edilen 2665 Arjantinlinin listesini yayınladı. Yapılan açıklamaya göre, bu liste 6-20 Eylül tarihleri arasında Arjantin'de incelemeler yapacak olan Amerikan Ülkeleri İnsan Hakları Komisyonuna iletildi.

Af Örgütü, diğer yüzlerce "kaybolma" olayı hakkında da ayrıntılı bilgiye sahip olduğunu belirterek, "ortadan kayboldukları" açıklanan tüm kişilerin siyasi nedenlerle tutuklanmış olduğunu açıklamasına ekledi.

Uluslararası Af Örgütü tarafından verilen bilgilere göre, kaybolan kişilerin listesini, 28 ülkenin uyrukluları ile Arjantin vatandaşlarını içeriyor. Tutukluların en yaşlısı 81 yaşında bir erkek, en genci ise 1976 yılında kaçırıldığı zaman 20 günlük olan bir bebek. Bebeğin annesi daha sonra serbest bırakılmasına rağmen, çocuktan şimdiye kadar bir haber alınamamıştı.

Bilindiği gibi 1976 yılında faşist bir darbeyle iktidara gelen diktatör Videla, üç yıldan beri Arjantin'de bir terör fırtınası estirerek binlerce devrimci ve yurtseveri öldürtmüş, ülke zindanlarını faşist diktatörlüğe muhalif unsurlarla doldurmuştu. Sovyetler Birliği tarafından da desteklenen Videla yönetimine karşı son günlerde direniş hareketinin yoğunlaştığı, Arjantin'den gelen haberler arasında.

Beyrut'ta İtalyan Hava Yollarına ait bir uçak kaçırıldı

ROMA (THA)

Silahlı dört kişi Beyrut-Roma seferini yapan İtalyan Hava Yollarına ait DC-8 tipi bir yolcu uçağını kaçırdı.

7 Eylül günü saat 12.00 sularında gerçekleştirilen kaçırma olayı hakkında yetkililer açıklamada bulunmadılar.

Beyrut Havaalanından kaçırılışından kısa bir süre sonra, içinde 183 kişi bulunan uçak Roma'ya indi. Hava korsanları daha sonra Küba'ya gitmek istediklerini bildirdiler. Hava korsanları Küba'da bağlantısızlar hareketinin Filistin davasına yeterli desteği vermediğini ileri sürerek bunu protesto ettiklerini bildirdiler.

ABD Başkanı Carter, Porto-Riko'lu 4 suikastçıyı serbest bırakacak

WASHİNGTON (AA)

ABD Başkanı Jimmy Carter Temsilciler Meclisinde ateş açarak beş kongre üyesinin yaralanmasına yol açan 3 Porto Rikolu sanık ile eski ABD Başkanı Harry Truman'a karşı saldırı girişiminde bulunan bir başka Porto Rikoluyu bağışlayacağını açıkladı.

Sözkonusu kararın alınmasında, 10 yıldan fazla bir süredir Küba'da tutuklu bulunan 4 Amerikalının serbest bırakılmasının etkin olduğu sanılıyor.

KÜBA'DAKİ RUS ASKERİ VARLIĞI BİRÇOK ÇEVREYİ HAREKETE GEÇİRDİ

SENATÖR CHURCH: *"Sovyet askerleri ABD için bir tehdit oluşturuyor"*

SENATÖR BYRD: *"Küba'daki Rus askerleri konusu SALT-2 ile beraber görüşülmeli"*

1500'den fazla emekli ABD generali SALT-2'ye karşı çıktı

- *Küba'ya göre Rus askeri varlığından sözeden Church'ün iddiaları "çılgın bir mantığın" ürünüymüş*

WASHİNGTON

Havana'daki Bloksuzlar Zirvesinden önce Amerikan haber alma kaynaklarının Küba'da 3 bin Sovyet askerinin bulunduğunu açıklaması ve bu açıklamanın ABD hükümetince doğrulanmasından sonra, 1500'den fazla emekliye ayrılmış Amerikalı general ve amiral SALT-2 Anlaşmasının onaylanmamasını istediler.

Genelkurmay Başkanları Ortak Komitesi eski Başkanı Amiral Thomas Moorer, 1678 imzalı mektubu ABD Senatosuna sunarken, halen görevde bulunan subayların SALT-2'ye açıkça karşı çıkmaya hakları olmadığından, yüksek rütbeli eski subayların görüşünü aldığını açıkladı.

BYRD'IN AÇIKLAMASI

ABD Senatosundaki Demokrat çoğunluğun lideri Senatör Robert Byrd, SALT-2 Anlaşması ile Sovyet askerlerinin Küba'dan çekilmesinin birbirine bağlanmasını istedi ve SALT-2 görüşmelerinin aralık ayına ertelenmesini önerdi.

Senatör Byrd ayrıca Sovyet birliklerinin varlığı ile ilgili olarak ABD hükümetinin daha ayrıntılı bilgi vermesini istedi. Böyle bir hareketin Sovyet askerlerinin durumu hakkındaki diplomatik girişimleri ters yönde etkileyeceğini belirten Byrd, Beyaz Sarayı gerekli her türlü girişimde bulunması için uyararak, "Senatörlerden diplomasinin çalışmasına izin vermelerini istiyorum" dedi.

CHURCH'ÜN AÇIKLAMASI

Öte yandan Senatör Frank Church de kısa bir süre önce yaptığı açıklamada Sovyet askerlerinin Florida kıyılarından 145 kilometre ötesinde bulunmasının ABD için bir tehdit oluşturduğunu belirtmişti. Senatör Dış İlişkiler Komitesi Başkanı olan Church, "Ayrıca, bu sorunun çözülmesine kadar SALT-2'nin onaylanmayacağını zannediyorum. Senatonun bu iki sorunu birlikte görüşeceğini umuyorum" demişti.

Bu arada "New York Times" gazetesi, yetkili kaynaklara dayanarak verdiği bir haberde, Carter'ın kongrede askeri bütçenin yaklaşık olarak 4 milyar dolar artırılmasını isteyeceğini, bunun SALT-2'nin onaylanmasını kolaylaştırmak amacını taşıdığını belirtti.

Birçok senatör geçtiğimiz temmuzda bir açıklama yaparak, Amerikan askeri harcamalarının artırılması koşuluna bağlı olarak SALT-2 konusunda tutum belirleyeceklerini açıklamışlardı.

KÜBA'NIN İDDİALARI

Küba, Senatör Frank Church'ün Küba'da 3 bin Sovyet askerinin bulunduğu yolundaki açıklamalarını, "Bazı Yanki senatörlerin çılgın mantıklarının ürünü" olarak niteledi.

Küba Resmi Haber Ajansı "Prensa Latina", Küba askerlerinin sadece Sovyet komutanlarının denetiminde eğitim gördüğünü belirterek, "Bunun dışındaki her türlü iddia, bölgede korsanlar gören bazı Yanki senatörlerin çılgın mantığının ürünüdür" dedi.

YOUNG'DAN SONRA İKİNCİ BİR ABD DİPLOMATI FKÖ LEHİNDE GİRİŞİMDE BULUNDU

BM İnsan Hakları Komisyonundaki ABD Temsilcisi, FKÖ-İsrail görüşmesi lehinde oy kullandı

WASHİNGTON (AA)

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunda, İsrail ile FKÖ arasında ivedi olarak görüşmeler yapılması konusundaki oylamada ABD delegesi olumlu oy kullandı. İsrail ile FKÖ arasında yapılması öngörülen görüşmelerde Filistinlilerin yasal haklarının belirlenmesi amaçlanıyor.

İnsan Hakları Komisyonundaki ABD'li delegenin İsrail-FKÖ görüşmesi konusunda olumlu oy kullanmasının ABD Dışişleri Bakanlığında ayrılıklara yol açtığı bildiriliyor.

İnsan Hakları Komisyonundaki ABD Temsilcisi Büyükelçi Beverly Carter'ın olumlu oy kullanması konusunda bir açıklama yapan Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hodding Carter, Büyükelçinin tutumunun ABD politikasına ters düştüğünü söyledi. BM İnsan Hakları Komisyonundaki delegelerin, hükümetleri adına değil, kişisel sıfatlarla yer aldıklarını belirten Hodding Carter, kişisel olarak oy kullanan Büyükelçi Beverly Carter'a karşı hiç bir yaptırım uygulanılmayacağını söyledi.

Karar tasarısının oy birliğiyle kabul edildiği komisyon toplantısında, beş üye katılmamıştı.

İRA, İNGİLTERE'Yİ "UYARDI"

BELFAST (AA)

"İRA" gerillaları tarafından öldürülen Lord Monbatten'in büyük bir törenle toprağa verilişinden sonra, "İRA" örgütü İngiliz hükümetine bir "uyarıda" bulunarak, İngiltere'nin İrlanda ulusunun iç işlerine karışmaya devam ettiği sürece "Yeni İngiliz ve İrlandalı kurbanlar" vereceğini açıkladı.

Doğrudan İngilizlere hitaben yazılan bildiride şöyle denildi:

"Ölülerinizi gömdükten sonra artık hükümetinizin varlığının ülkemizde yarattığı büyük sorunu anlamaya başlayacağınızı içtenlikle ümit ederiz."

Japonya Başbakanı meclisi feshetti, erken seçim 7 Ekimde yapılacak

TOKYO (AA)

Japonya Başbakanı Masayoşi Ohira 6 Eylül gecesi Temsilciler Meclisini feshettiğini açıkladı.

Ohira, bu kararı Japon hükümetinin 6 Ağustos günkü toplantısından sonra duyurdu. Ayrıca erken seçimlerin 7 Ekim tarihinde yapılması kararlaştırıldı.

Bilindiği gibi Japonya Başbakanı kısa bir süre önce meclisi feshetmeyi düşündüğünü açıklamış, muhalefet partilerinin birçoğu ise bu karara karşı çıkmıştı.

Suriye'nin Lazkiye ve Tarsus kentleri ordu tarafından kuşatıldı

BEYRUT

Suriye'nin, son günlerde 20 kişinin ölümüne yol açan çatışmalarına sahne olan, Lazkiye ve Tartus kentlerinin askeri kordon altına alındığı bildirildi.

Suriye'den Lübnan'a gelen yolculardan alınan haberlere göre, iki kent en az 2 bin askerden oluşan birliklerce kuşatıldı. Bölgede durumun son derece gergin olduğu bu kentlerin öteki kentlerle tamamen bağlantısının kesildiği de gelen haberler arasında.

Bilindiği gibi bundan bir süre önce "Müslüman Kardeşler"in Lazkiye kentinde çeşitli suikastlere giriştikleri bu suikastler sonucu beş kişinin öldüğü Suriye radyosu tarafından açıklanmıştı.

örse çekiç

Gülay Göktürk

Atom çağının "şehitleri"

Yedı gün yedi gece.

Dile kolay. Yazmaya, çizmeye, konuşmaya, kolay. Günde birkaç defa ajanslarla hatırlıyorsanız, gazeteyi elinize aldıkça aklınıza düşüyorsa yine kolay.

Ama ya yedi gün yedi gecedir yerin yedi kat dibinde, 320 metre derinlikte beklemekteyseniz? Tam yedi gün yedi gecedir bir yudum soluk, bir parça ışık gözlemekte, her dakika, her saniye ölümle hayat arasında gidip gelmekteyseniz?

Evet, yedi gün yedi gece.

Ajanslara açıklamalar yapmak, "gereken her şey yapılmıştır. Çalışmalar kesintisiz sürmektedir" demek kolay. Air Condition'lu ferah odalardan çok mantıklı ve de bilimsel ihtimal hesapları yapmak, yüzde bilmem kaçtan başlayıp, yaşama yüzdesini her gün biraz daha düşürmek de kolay.

Ama ya tam yedi gün yedi gecedir, yerin yedi kat dibindekiler can çekişmekteyken, siz de yukarıda can çekişmekteyseniz?

Sevdiğiniz kara gözler, ölüm korkusu içinde büyürken, öptüğünüz kara eller toprağı tırmalarken, yarı canınız aşağıda ölürken ve siz de bunu bile bile, duya duya hiç bir şey yapamadan çaresizlikten kavrularak beklemekteyseniz?

O zaman ne demektir yedi gün?

* * *

Biz bu yazıyı yazdığımız sırada, Büyülçeltek'te mahsur kalan 16 kömür işçisine hâlâ ulaşılamamıştı.

Bu yazı çıktığında belki ulaşılmış olacak.

Borular tekrar patlamazsa,.

Motorlar bozulmazsa,

Kazmalar kırılmazsa,

Düşünülmedik başka "aksilikler" olmazsa, yedi gündür el uzatılamayan o 16 bedene belki ulaşılmış olacak.

O zaman, günler boyu, bir yudum hava, bir küçük ışık bekleyen ama sonunda muhtemelen ömür boyu ısıtmaya çalıştığı yeryüzünden çok uzakta, soğuk karanlıklarda umutsuzluk, kin ve küskünlük içinde can veren 16 beden, büyük bir saygıyla ve itinayla, yukarı çıkarılacak. Törenler yapılacak. Törenlerde yine mukadderattan, hayatın acı gerçeklerinden bahseden dokunaklı konuşmalar okunacak.

Ve köylerden yine günlerce ağıtlar yükselecek. 16 hanenin sevinci, umudu, gülen gözü, ışıldayan yüzü de o 16 bedenle birlikte toprağa gömülecek.

Ve ocak ağızlarında asılı duran "Önce tedbir, sonra tevekkül" levhaları eskisinden daha yüzsüz, daha riyakarca sırıtmaya devam edecek...

Ve sonra, Amasya'nın Suluova ilçesinin mezarlığına 16 taş dikilecek:

"Mustafa oğlu "İlyas,

"Ahmet oğlu Mustafa,

İlyas, oğlu Ahmet...

"Büyükçeltek kömür ocağında yedi gün mahsur kaldılar. Pompa bulunamadığından, borular patladığından, yedi gün yanlarına ulaşılamadığından kurtulamayıp, genç yaşlarında şehid oldular."

Bu sessiz mezar taşlarına iyi bakın.

Çünkü onların her biri, insanlık için birer utanç belgesi... Her biri, atom çağının vahşet müzesinde yeralacak birer ibret belgesi.

4000 kişilik İETT Taşıtlar Dairesinde Sahte solcuların direnişi fiyaskoyla sonuçlandı!

- İbrahim Urhan'ın görevden alınmaması için yapılan direniş fiyaskoyla sonuçlandı
- Sahte TKP yanlısı olan İbrahim Urhan daha önce İGD'lilerin İETT'ye yuvalanmasına çalışıyordu

HÜSEYİN AYVATAŞ

Şişli Taşıtlar Dairesinde dün saat 11.00 sıralarında başlarını Taşıtlar Dairesi Başkanı İbrahim Urhan'ın çektiği sahte solcular direniş yaptı. Direnişe meseleyi bilmeyen bazı işçilerde katıldı, direniş saat 19.00'a kadar devam etti.

4000 işçinin çalıştığı İETT Taşıtlar Dairesinde dün sahte solcular 150 kişi ile direniş yapmaya kalktılar. Direnişe gerekçe olarak paralarının geç ödendiğini ve zehirlenmeye karşı verilmesi gereken sütlerin buna benzer bazı haklarının verilmediğini gösterdiler.

Diğer yandan direnişe katılmayan işçiler ise Taşıtlar Dairesi Başkanı İbrahim Urhan'ın görevden alınma söylentileri olduğunu bunun üzerine bu direnişin yapıldığını söylüyorlar. Bilindiği gibi bir süre önce gazetemiz İbrahim Urhan'ın işyerinde çeşitli yolsuzluklarını açıklamıştı. Bu yayın üzerine İETT Genel Müdürlüğü İbrahim Urhan hakkında soruşturma açtı ve son günlerde İbrahim Urhan'ın görevden alınacağı söyleniyor.

Direnişe katılmayan işçilerin anlattığına göre direnişin esas nedeninin İETT Genel Müdürlüğüne gözdağı vermek olduğunu söylüyorlar. Yine işçiler İbrahim Urhan'ın 15 gün kadar önce DİSK'e bağlı Genel İş Sendikasının İstanbul Şubesini tasfiye etmeye ve TKP yanlısı bir şube oluşturmaya çalışmış fakat bu çabaları sendika içindeki bazı yurtsever temsilciler tarafından engellendiğini anlattılar.

Öte yandan işyerinde yetkili olan Türkiye Genel İş Sendikası İstanbul Şube Sekreteri Reyhan Sayın olayla ilgili yaptığı açıklamada bunların yaptığı hareketin işçi sınıfından destek almadığını çünkü bunların esas amaçları bahane ettikleri talepleri savunmak değil, İbrahim Urhan'ın görevden alınmaması için İETT işçisine ve bize gözdağı vermektir dedi. Reyhan Sayın Aydınlık gazetesinin ve sendikamızın çabaları ile sahte TKP'liler köşeye sıkıştılar. Bunun için işyerinde karışıklık çıkartıyorlar dedi.

Taşıtlar Dairesi Başkanı direnişin kendisinide hedeflemesine rağmen direnişçileri alkışlaması sıkıyönetime ve emniyete açıklama yapmaması bu işin kendisinin başının altından çıktığını göstermektedir.

İETT Taşıtlar Dairesinde direniş yapan 150 kişiden bir kısmı görünüyor

Maden-İş'in ERDEMİR'de çok sayıda sahte üye fişi verdiği ortaya çıktı

ERDEMİR işçileri, Maden-İş'i iş mahkemesine ve savcılığa şikayet ettiler

- Çok sayıda Devrimci Maden-İş üyesi işçinin isminin Maden-İş' in Bölge Çalışmaya verdiği listede yer aldığı görüldü
- ERDEMİR işçileri işyerinde referandum yapılmasını istiyorlar

KARADENİZ EREĞLİ (ÖZEL)

Maden-İş Sendikasının ERDEMİR'de çalışan birçok işçi adına sahte üye fişleri düzenlediğinin anlaşılması üzerine, çok sayıda ERDEMİR işçisi önceki gün Maden-İş üyesi olmadıklarını belirten dilekçeleri Ereğli İş Mahkemesine verdiler. İşçiler ayrıca Maden-İş'i sahte üye fişi düzenlemekten savcılığa şikayet ettiler.

Devrimci Maden-İş Sendikası ile Maden-İş'in Bölge Çalışma Müdürlüğüne verdikleri üye fişleri listesi önceki gün Ereğli'de sendika binasına asıldı. Listeleri kontrol eden işçiler çok sayıda Devrimci Maden-İş üyesi işçinin ismini, Maden-İş'e ait listede gördüler. Maden-İş'in ortaya çıkan sahteciliği işçiler arasında tepkiyle karşılandı. Yüzlerce işçi Ereğli İş Mahkemesine başvurarak kendilerinin Maden-İş'e üye olmadıklarını, Maden-İş'in kendileri adına verdiği fişlerin sahte olduğunu açıkladılar.

İşçiler mahkemeye verdikleri dilekçelerde, Devrimci Maden-İş Sendikası kurulduktan sonra Maden-İş'ten istifa ettiklerini, sözleşme çağrı tarihi olan 20 Mart 1979'da Devrimci Maden-İş üyesi bulunduklarını belirttiler.

Birkaç gün içinde bu konuda mahkemeye başvuracak işçi sayısının 4500'ü bulması bekleniyor.

İşçiler öte yandan Ereğli Savcılığına başvurarak, Maden-İş hakkında sahtecilikten soruşturma açılmasını istediler.

Bu arada Maden-İş Sendikasının bir yandan yetkiyi aldıkları şeklinde mahkemeyi etkilemeye yönelik propagandası yoğunlaşırken, diğer yandan işçilere yaptığı Devrimci Maden-İş'ten istifa çağrısı fiyaskoyla sonuçlandı. Maden-İş'in önceki gün yaptığı çağırıdan bu yana tek bir işçi dahi Devrimci Maden-İş'ten istifa etmedi.

MADEN-İŞ'İN SAHTE FİŞLERİ

Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler, bu hafta başında yaptığı bir açıklamada, Maden-İş'in ERDEMİR'de 4710 üyesinin bulunduğunu ve bunun bilirkişi raporuyla da doğrulandığını ileri sürmüştü. Gerçekte ise üye fişleri üzerinde yapılan incelemeler, Maden-İş'in kendi üyesi olarak ilan ettiği işçilerden 2500'ünün aynı zamanda Devrimci Maden-İş'e üye olduklarını ortaya koydu. Maden-İş bu işçilerin çoğu için sahte üye fişleri düzenlemişti. Fişlerin tarih kısmında tahrifat yapmıştı. Maden-İş'in bu rakamına bir de A personeli olarak adlandırılan büro kesimi memurlarından 500 kadarının fazladan dahil edildiği görüldü. Halbuki 500 civarında memur daha önceden Maden-İş'ten istifa etmişti

ERDEMİR işçileri, sahte üye fişlerine dayanarak Maden-İş'in işçilerin gerçek iradesini yansıtacak çözümlerden bu yüzden kaçtığını belirterek, "Bugün yetki sorunu girdiği çıkmazdan ancak işyerinde yapılacak bir referandum veya irade beyanı ile çıkabilir" diyorlar.

Sözleşme görüşmeleri yaklaşırken Maden-İş provokasyonlar peşinde

Demir Döküm işçileri, Maden-İş bildirisi dağıtan İGD'lileri fabrika önünden kovdu

İSTANBUL (ÖZEL)

Silahtar'da kurulu Demir Döküm Fabrikası işçilerinin geçen yıl sonunda fabrikadan kovdukları Maden-İş Sendikası, yeni dönem toplusözleşmenin başlayacağı şu günlerde bu işyerinde yeni provokasyonlara girişiyor. Son olarak önceki gün Maden-İş'in dışardan toplayarak getirdiği 50 kişilik bir İGD'li grup, fabrika önünde bildiri dağıtmaya kalkınca işçiler tarafından kovalandı.

Önceki gün saat 15.30 vardiyasının giriş çıkış saatinde fabrikanın önüne gelen İGD'liler bildiri dağıtmaya başladılar. Demir Döküm işçileri İGD'lilere tepki gösterdiler.

Bunun üzerine fabrikanın önünden ayrılan İGD'liler Devrimci Maden-İş Sendikası Silahtar Şubesi önüne gelerek, şube yöneticilerine ve işçilere küfürlerle sataşmaya kalkıştılar. Devrimci Maden-İş üyesi işçilerin müdahale etmesi sırasında görevli jandarma erinin havaya bir el ateş etmesiyle İGD'liler dağıldılar.

Demir Döküm işçileri olayı şöyle değerlendirdiler:

"Maden-İş, sözleşme görüşmelerinin başlayacağı bu sırada çesitli kışkırtmalar yaparak belki bir şey elde ederim sanıyor. Fabrikada hemen hemen hiç üyesi bulunmayan Maden-İş'in Kemal Ağası kalkmış bir de Devrimci Maden-İş'i Demir Döküm'den nasıl kovduysak ERDEMİR'den de öyle kovacağız" diyor. Bu aslında ERDEMİR'de güçleri olmadığının bir itirafı. Biz Demir Döküm işçileri olarak diyoruz ki, "Demir Döküm'den nasıl kovuldunuzsa, ERDEMİR'den de öyle kovulacaksınız."

TEKSİF Tarsus Şubesi Genel Kurulu bugün yapılıyor

- Genel Kurulda 4 başkan adayı var

TARSUS (ÖZEL)

TEKSİF Tarsus Şubesi Genel Kurulu bugün yapılıyor. Seçimlere 4 adayın katıldığı bildirilen Tarsus TEKSİF Şube Genel Kurulunda yurtsever görüşleriyle tanınan Cevdet İnandıoğlu ve İsmail Kaplanoğlu'nun çekişecekleri belirtiliyor. Genel Kurulda ayrıca AP'li Zekeriya Göktürk ile TİP'li Aptullah Oral'ın da adaylıklarını koyacakları öğrenildi.

AP'li adayın MHP'lilerle işbirliği yaptığı, TİP'li adayın ise Dev-Yol, Kurtuluş, Devrimci Halkın Yolu gibi gruplarca desteklendiği söyleniyor.

Bu arada TEKSİF üyesi işçilerin MHP'lilerle işbirliği yapan kimselere oy vermeyeceği, Rus yanlısı adayın şansının ise olmadığı bildiriliyor. Öte yandan işçilerin şube yönetimi için yurtsever adayların birleşmesinden yana oldukları da belirtiliyor.

Diğer yandan yurtsever adaylardan Cevdet İnandıoğlu Genel Kurul için yayınladığı bir bildiride "TEKSİF'in birliğini, işyerlerinde anarşiye karşı barışı, daha iyi hayat şartlarını, sendika içi demokrasiyi ve işgüvenliğini" savunduğunu, bu temel ilkeler doğrultusunda hareket edeceğini açıkladı.

Başkan adayı Cevdet İnandıoğlu 3 yıldan beri Çukurova fabrikasında baştemsilcilik yapıyor.

Gaziosmanpaşa Bezci Fabrikasından 60 işçi atıldı

ISTANBUL (ÖZEL)

Gaziosmanpaşa'da kurulu Bezci Tekstil Fabrikası işvereni toplusözleşme görüşmeleri devam ederken 60 işçiyi işten attı.

150 işçinin çalıştığı Bezci Fabrikasında işveren bazı bölümleri kapatarak kapasite düşüreceğini ileri sürdü.

TEKSİF Sendikasına üye işçiler, arkadaşlarının toplusözleşme görüşmeleri sürdürülürken işten atılması karşısında sendikanın kayıtsız kaldığını belirttiler.

Bezci Tekstil Fabrikası işçileri, TEKSİF Şube yöneticilerinin Tekstil Sendikasına karşı mücadele ettiklerini ileri sürdüklerini, fakat yöneticilerle işverenin uzlaşmacı tavırlarının işçilerde tepki uyandırdığını, bunun da Tekstil'in işine yaradığını söylediler. İşçiler 'Tekstil'le mücadele, patronun uyguladığı keyfi çıkışlara karşı mücadele etmeyi gerektirir" dediler.

Düzeni sağlama bahanesi ile halka sopa sallayan sivil görevli görülüyor. (Fotoğraf: THA)

Halk yağ yerine sopa yiyor

İSTANBUL

Eminönü'nde bulunan Vakıflar Genel Müdürlüğü Ayvalık Vakıf Zeytinlikleri İşletme Müdürlüğü önünde birkaç gündür süren yağ satışları devam ederken, uzun kuyruklar oluşturan halk yağ yerine yine sopa darbeleri ile karşılaştı.

Bilindiği gibi önceki gün yapılan yağ satışında düzeni sağlama bahanesi ile resmi bir polis elindeki sopayı halkın sırtında kırmıştı. Dünde devam eden yağ satışında halk 02.00'den itibaren Müdürlüğün kapısı önünde uzun bir kuyruk oluşturdu. Sabah 09.00 sıralarında başlayan yağ satışında, 'yağ alacağım' diye bekleyen halk, yine düzeni sağlama bahanesi ile sivil bir görevlinin sopa darbeleri ile karşılaştı. Kuyrukta geceden beri bekleyen bir vatandaş "yağ yiyelim derken sopa yiyiyoruz" diye yakındı.

Uluslararası Nükleer Hukuk Semineri İstanbul'da başlıyor

ANKARA (AA)

Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA) tarafından düzenlenen "Orta Doğu ve Afrika'da Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Nükleer Hukuk ve Güvenlik Yönetmelikleri" konulu bölgelerarası seminer, 10-14 Eylül tarihleri arasında İstanbul'da yapılıyor.

Seminerin amacının, nükleer enerji programlarının planlanması ve uygulanmasında, gerekli yasal düzenlemeler konusunda ulusal atom enerjisi kurumları ve ilgili kuruluşlar görevlilerine temel bilgi vermek olduğu açıklandı.

Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu tarafından Türkiye Hükümetinin çağrısı üzerine düzenlenen seminere, Türkiye'deki ilgili kuruluş temsilcileri ile Avusturya, İspanya, Fransa, İngiltere, Federal Almanya, ABD, Mısır, Irak, Zambiya, Kenya, Tunus ve Cezayir'den uzmanlar katılacaktır.

Ambarlarda işbaşı yapan işçiler görülüyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Topkapı nakliyat ambarlarında işçiler dün işbaşı yaptı

İSTANBUL (ÖZEL)

DİSK'e bağlı Nakliyat-İş Sendikası tarafından Topkapı'da bulunan Nakliyat ambarlarında sürdürülen grevin önceki gün sona ermesi üzerine işçiler dün işbaşı yaptı.

Sözleşmenin imzalandığı 150 işyerinde işçiler çeşitli sosyal haklar kazandı. Sözleşme imzalanmayan 14 işyerinde grev, 12 işyerinde lokavt uygulaması sürüyor.

Prof. Dikmen: "Bugün Türkiye'de birbiriyle çelişen üç plan var"

İSTANBUL

İktisadi Araştırmalar Vakfı Başkanı Orhan Dikmen, bugün Türkiye'de uygulama kabiliyetinden yoksun ve nasıl uygulanacağı bilinmeyen, birbiri ile çelişkili üç plan bulunduğunu savundu.

1979-1983 yıllarını içine alan bir Dördüncü Beş Yıllık Plan hazırlandığını ve meclislerden geçirildiğini ifade eden Prof. Dikmen, bu planın halen bir kenara atılmış durumda olduğunu söyledi. Dikmen, bu plana dayalı olarak hazırlanan 1979 yılı programının da aynı akibete uğradığını kaydetti.

Prof. Orhan Dikmen, bu yılın Mart ayında ekonomiyi güçlendirme paketi adı altında "acayip" bir dilekler paketi hazırlandığını, bu paket programın kamuoyunda birşeyler yapılıyormuş izlenimi yaratmaktan başka bir işe yaramadığını vurguladı.

Daha sonra ise, IMF'nin belirlediği şartlar çerçevesinde imzalanan Niyet Mektubunun da üçüncü bir ekonomik program niteliği ile ilk ikisine katıldığını belirtti.

Belediye Zabıtası Dernekleri Federasyonu Genel Başkanı Ferit Bıyıklıoğlu'nun İstanbul'da düzenlediği basın toplantısına çok sayıda zabıta katıldı.

Belediye zabıtaları: "Yetkilerimiz artırılmazsa iyi bir denetim sağlayamayız"

İSTANBUL (ÖZEL)

Belediye Zabıtası Dernekleri Federasyonu Başkanı Ferit Bıyıklıoğlu İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında, Belediye zabıtalarının düzenli ve adil bir çalışma yapamadıklarını, polise verilen yetki ve sorumluluğun zabıtalara da verilmesi gerektiğini söyledi.

Çok sayıda zabıtanın geldiği basın toplantısında Bıyıklıoğlu "Son günlerde basında Belediye zabıtalarının yetkileri artırıldığı şeklinde çıkan haberlerin doğru olmadığını belirtti. "Bugün zabıtaların iyi görev yapmaları için yetkilerinin muhakkak artırılması gerekir, zabıta polisin himayesinde görev yapar hale gelmiştir" diyen Bıyıklıoğlu "artırılacak ceza miktarının sorunu çözemediğini söyledi. Bıyıklıoğlu "Belediye zabıtasının yetki ve sorumluluğunu belirleyen yasa çıkmadan artırılacak olan ceza miktarları, zabıtayı halkla karşı karşıya bırakacak, Belediye bu kararları tatbik edemeyecek duruma gelecektir" dedi.

Hopa'da AP ve MSP binalarıyla 8 işyeri tahrip edildi

- Olaylar sol eğilimli bir gencin öldürülmesinden sonra başladı
- Adana'da bir avukatla eşi öldürüldü
- Ankara'da bir şarküteri sahibi ile bir inşaat bekçisi öldürüldü
- Avrupa MHP Gençlik Dernekleri Federasyonu eski Genel Başkanı Lokman Kondakçı vuruldu

HABER MERKEZİ

Artvin'in Hopa ilçesinde önceki gün saat 17.00 sıralarında sol eğilimli bir gencin öldürülmesiyle başlayan olaylar gece de devam etti. Sağ görüşlü kişilere ait olduğu belirtilen 8 işyeri ile AP ve MSP ilçe binaları tahrip edildi.

Hopa Cumhuriyet Savcılığından alınan bilgiye göre sol eğilimli Mahir Çakıroğlu'nun Musa Oğuz adlı komando tarafından öldürülmesinden sonra ilçedeki güvenlik önlemleri artırıldı. Ancak alınan önlemlere rağmen gece saat 20.00 sıralarında 20' ve 30'ar kişilik gruplar önce AP ve MSP binalarını taşlayarak tahrip ettiler daha sonra da Mecit Denizkaya'ya ait müteahhitlik bürosunu, Otel Devran'ı, İsmail Çakmakçı'ya ait ayakkabıcı dükkanını, Mehmet Çakmakçı ve Nurettin Demir'e ait konfeksiyon mağazalarını, Hüsnü Sina'ya ait gömlekçi dükkanını, Medeni İskender'e ait berber dükkanını ve ismi belirlenemeyen bir yorgancının dükkanını tahrip ettiler. Tahrip edilen işyerlerinin sahiplerinin sağ görüşlü olarak bilindikleri belirtildi.

Hopa Kaymakamlık yetkilileri gece saat 22.00 den sonra Artvin'den takviye kuvvet istendiğini ve ilçeye gelen komando birliğinin duruma şimdilik hakim olduğunu söyledi.

BİR AVUKAT VE EŞİ YAYLIM ATEŞİNE TUTULARAK ÖLDÜRÜLDÜ

Adana'nın Çifteminareler semtinde bir avukat ile eşi, henüz kimliği saptanamayan bir kişi tarafından dün sabah yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

Edinilen bilgiye göre avukat ve aynı zamanda Altınova Zirai Aletler Fabrikası Personel Müdürü olan Yalçın Ünler, dün sabah saat 08.00 sıralarında Çifteminareler semti Altınova Apartmanı önünde servis aracı beklerken, henüz kimliği saptanamayan bir kişinin silahlı saldırısına uğradı. Eşi Nesrin Ünler ile Avukat Yalçın Ünler, saldırganın açtığı ateşle kanlar içinde yere serildiler.

Silahlı saldırganlar olaydan sonra ara sokaklara dalarak kayboldular. Polis yetkilileri 2 kişinin yakalandığını ve teşhis edilmek için gözaltına alındığını söyleyerek, soruşturmanın çok yönlü olarak sürdürüldüğünü belirttiler.

BİR İNŞAAT BEKÇİSİ ÖLDÜRÜLDÜ

Aydınlıkevler Subayevleri karşısındaki Göktürk Sokakta bir inşaatta başına sert bir cisimle vurulmak suretiyle öldürülmüş bir ceset bulundu. Yapılan incelemede cesedin aynı inşaatta bekçi olarak çalışan Mahir Gün'e ait olduğu saptandı.

ÇANKAYA'DA BİR ŞARKÜTERİ SAHİBİ ÖLDÜRÜLDÜ

Ankara'nın Çankaya semti Hoşdere Caddesindeki bir şarküteriye saat 20.30 sıralarında gelen silahlı saldırganlar şarküteri sahibi Mehmet Yücebulut'u tabanca ile öldürdüler. Kimlikleri belirlenemeyen kişiler, olay yerine "Her şey THKP-C için - Her şey zafer için" şeklinde bir not bıraktılar. Olayla ilgili soruşturmaya başlandı.

LOKMAN KONDAKÇI AĞIR YARALANDI

MHP Terme İlçesi eski Başkanı Lokman Kondakçı önceki gece Termedeki işyerinde çalışırken silahlı kişilerin saldırısına uğradı. Saldırı sonucu aldığı üç kurşunla ağır yaralanan Kondakçı Samsun'da özel bir hastanede tedavi altına alındı.

Lokman Kondakçı bir süre önce Almanya'daki MHP Gençlik Dernekleri Federasyonu Genel Başkanlığı ve Avrupa Demokratik Ülkücü Türk Cemiyetleri Federasyonu Başkanlığı ve Fiskobirlik Ticaret Müşavirliği görevlerinde de bulunmuştu

ELAZIĞ'DA

Elazığ Emniyet Müdürü Hasan Özer'in lojmanının altında bulunan Numune Polis Karakoluna önce patlayıcı madde atıldı, daha sonra da kurşunlandı.

ADANA SİVİL SAVUNMA MÜDÜRÜNÜN KATİLLERİ YAKALANDI

Bir süre önce öldürülen Adana Sivil Savunma Müdürü İsmet Torunlar'ın katilleri yakalandı. Güvenlik görevlilerince yakalanan Leyla Yeğen, Bilal Yeğen, Yaşar Demir, Süleyman Eğrisakal, ve Hikmet Can sıkıyönetimce gözaltına alındılar.

Sanıkların ilk sorgularından sonra Leyla Yeğen ve kardeşi Bilal Yeğen tutuklandılar, diğerleri serbest bırakıldı.

TARSUS ÜGD BAŞKANI İLE MİSK'E BAĞLI BİR SENDİKANIN YÖNETİCİSİ CİNAYETE AZMETTİRMEKTEN TUTUKLANDI

Tarsus'ta bir süre önce CHP delegesi Hasan Anak adlı kunduracıyı öldüren Ahmet Halim adlı komando, öldürmeye tam teşebbüs suçundan, MİSK'e bağlı Türk Mensucat-İş Sedikası İçel Bölge Başkanı Mehmet Ali Ünlü ve ÜGD Tarsus Şube Başkanı Mustafa Canciğer ile Seyfettin Sındar adlı komando ise Hasan Anak'ı öldürmeyi planlayarak cinayete azmettirmek suçlarından tutuklanarak cezaevine gönderildiler.

İSTANBUL'DA

Fikirtepe'de bir süre önce yolda yürürken öldürülen Mehmet Akar'ın evini basan silahlı kişilerin açtığı ateş sonucu bir kişi yaralandı.

Yetkililerden alınan bilgiye göre, önceki gün saat 21.00 sıralarında Kayışdağ Caddesi Ziverhamdi Sokak 6/9 sayılı eve gelen ve kimlikleri henüz belirlenemeyen iki kişi evde bulunanların üzerine yaylım ateşi açtılar.

Öldürülen Mehmet Akar'ın ailesinin bulunduğu ve mevlut töreni yapılmakta olan eve yapılan baskında, Zekai Şanlı adlı bir kişi kolundan yaralandı. Olay yerinde yapılan aramalarda 2 adet 7.65 mm. çapında boş kovan bulundu.

MECİDİYEKÖY'DE 3 YER BOMBALANDI

Öte yandan yine İstanbul'un Mecidiyeköy semtinde üç yer gece geç saatlerde birbiri ardısıra bombalandı.

İlk patlama saat 04.30 sıralarında Mecidiyeköy 2. Taşocağı Caddesinde DİSK 13. Bölge Temsilciliğinin bulunduğu Deniz apartmanında meydana geldi. DİSK'in bulunduğu katta bir kurt köpeğinin bulunması nedeniyle 4. kata bırakılamayan bomba, binanın 1. katı merdivenlerine bırakıldı. Patlamanın meydana geldiği katta bulunan bir ithalat ve ihracat bürosu ile evde geniş hasar meydana geldi. Merdivenler çöktü binanın duvarları yıkıldı, asansör çalışmaz duruma geldi. Patlamanın olduğu saatte binada kimsenin olmaması can kaybını önledi. DİSK Bölge Temsilciliğine daha önce de bomba atılmıştı.

İkinci patlama Mecidiye Caddesinde İş Bankasının altında bulunan İhsan Akbulut'a ait nalburun önünde meydana geldi. Nalbur dükkanının önüne konan patlayıcı dükkanda 40 bin lira civarında zarar meydana getirdi. Çevre binaların camları kırıldı.

Peşpeşe olan patlamaların üçüncüsü Mecidiyeköy Şair Sabri Sokakta bulunan Arif Arıkfidan'a ait "Fidan Tuhafiye" nin önünde meydana geldi. Patlama tuhafiye dükkanında ve çevrede büyük hasar meydana getirdi. Bu arada caddede bulunan bir otomobil de hasar gördü.

Mecidiyeköy'de bundan bir süre önce Ortaklar Caddesinde 4 işyeri komandolar tarafından bombalanmıştı. Dün atılan patlayıcı maddelerin de komandolar tarafından atıldığı belirtildi.

TİP AĞIN İLÇE BİNASI BOMBALANDI

Önceki gece TİP Ağın İlçe binası bombalandı. Kimsenin olmadığı bir sırada parti binasına atılan bomba, büyük hasara yol açtı. Parti binası çevresinde bulunan dükkanların camları hasar gördü. Daha sonra olay zanlısı olarak dört MHP'linin gözaltına alındığı öğrenildi.

İZMİR'DEKİ SİLAHLI ÇATIŞMADA BİR POLİS YARALANDI

Karabağlar semtinde bir grup ile güvenlik görevlileri arasında çıkan silahlı çatışmada bir polis memuru yaralandı.

Edinilen bilgilere göre İzmir'de meydana gelen çeşitli terör olaylarına karışan bir kişinin Karabağlar semtinde saklandığını saptayan polis ekiplerine bir ara sokaktan ateş açıldı. Sözkonusu grupla polis arasında çıkan silahlı çatışmada, Mesrur Şensoy adlı bir polis memuru yaralanarak Ege Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldı.

Emniyet yetkililerinden alınan bilgiye göre, Dev-Sol yanlısı oldukları tespit edilen saldırganlardan sekizi olaydan sonra yakalanarak gözaltına alındı.

ARKADAŞINI TABANCAYLA YARALADI

Ankara Akdere Göktürk Mahallesinde önceki gün saat 23.00 sıralarında meydana gelen olayda Ünal Mert (15) adlı bir ortaokul öğrencisi tabanca kurşunuyla yaralandı.

Ünal Mert'i hayati tehlike doğuracak türde yaralamaktan sanık aynı mahallede oturan Arif Atmaca (17) gözaltına alındı.

Öte yandan Cebeci'de önceki akşam saat 19.00 da kimlikleri saptanamayan kişilerin bir grubun üzerine açtığı ateş sonucu Tevfik Fikret Bilgin, Saime Akkaya ve Haydar Eroğlu yaralandılar. Polis Saime Akkaya'nın ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldığını bildirdi.

Duvarlardaki yazıları silmediler diye

Adana'da bir çok yurttaş ve muhtar Sıkıyönetimce gözaltına alındı, daha sonra serbest bırakıldı

ADANA (ÖZEL)

Adana'da mahalle duvarlarına yazılan siyasal içerikli yazıları silmedikleri gerekçesiyle birçok vatandaş ve mahalle muhtarı önce gözaltına alındı, daha sonra serbest bırakıldı.

Vatandaşlar, evlerine yazı yazılmasını kendilerinin de istemediğini, ama yazıları silmenin ise ölümle oynamak olduğunu ifade ediyorlar. Sıkıyönetimin bu uygulaması nedeniyle Demokratik Sol Muhtarlar Derneği Başkanı, Başbakana bir telgraf çekerek uygulamanın durdurulmasını istedi.

Adana'da önceki günden beri süren mahalledeki yazıları silmedikleri gerekçesiyle vatandaşların ve mahalle muhtarlarının gözaltına alınması tepkiyle karşılanıyor. Konuyla ilgili görüştüğümüz Demokratik Sol Muhtarlar Derneği Sekreteri Musa Erturan şunları söyledi: "Biz muhtarlar yazı yazılmasına karşıyız. Gecenin herhangi bir saatinde ve kimler tarafından yazıldığını bilemeyiz.

"En küçük mahalle 25-30 bin nüfuslu, 30-40 sokaklıdır. Hiç bir muhtarın bunu önlemesi mümkün değildir. Fahri çalışan devletin hiç bir olanağından faydalanamayan, bütün devlet kurumlarına cevap vermek zorunda olan, 6 aydır devlete ve Sıkıyönetime faydalı olmak amacıyla taşıma ruhsatlı silah istemiş olmamıza rağmen verilmemiştir."

Erturan konuşmasında, gözaltına alınan 14 muhtarın dün serbest bırakıldığını da sözlerine ekledi.

Dev-Yol: "İGD ihanetin, çirkefin ve korkaklığın simgesidir"

İZMİR (ÖZEL)

Dev-Yol grubunun geçtiğimiz hafta İzmir'de yayınladığı "TKP'li hainlerin devrimcilere ve halka saldırısı üzerine" başlıklı bildirisinde, 'İhanet partisi TKP'nin besleme örgütü' olarak nitelendirilen İGD'ye "İhanetin, korkaklığın, çirkefin, simgesidir" deniyor.

TKP'nin emekçi halka saldırdığı belirtilen bildiride, TKP'nin DİSK'i, Töb-Der'i parçalamaya çalıştığı, MESS grevinde binlerce işçiyi sattığı ve Yeraltı Maden-İş yöneticilerine saldırdığı söylenerek İGD'nin bu saldırılarına devam ettiği belirtiliyor.

8 Temmuz günü Ege Üniversitesi Hastanesinde İGD ile Dev-Yol arasındaki silahlı çatışma olayına da yer verilen bildiride, 'TKP'li hainlerin saldırılarından yakınmıyoruz, bir kez daha ihaneti sergiliyor ve uyarıyoruz" deniliyor.

Kesin aday listeleri Yüksek Seçim Kurulunda

ANKARA (ÖZEL)

Senato üçte bir yenileme ve milletvekili ara seçimlerine katılacak partiler kesin aday listelerini dün Yüksek Seçim Kuruluna verdiler. Partilerin kesinleşen aday listelerinin illere göre dağılımı şöyle:

Senato seçimi yapılacak illerdeki adaylar

AĞRI

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Naci Kutlay
Adalet Partisi adayı: Kasım Küfrevi

AMASYA

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Zafer Özakça
Adalet Partisi adayı: Nevzat Şener

ANTALYA

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Enver Konyar, 2. Necdet Vural Gürcüoğlu
Adalet Partisi adayları: 1- Şerafettin Baker, 2- Remzi Yılmaz

ARTVİN

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Hayri Öztürk
Adalet Partisi adayı: Rasim Gezmiş
Milli Selamet Partisi adayı: Abdulvahit Demirkaya.

BALIKESİR

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Nejat Sarlıcalı, 2- Ahmet Dikmenoğlu, 3- Orhan Üretmen
Adalet Partisi adayları: 1- Mithat Şükrü Çavdaroğlu, 2- Cemal Orgen, 3- Ahmet İhsan Kırımlı.

BİTLİS

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Mumtaz Akışık
Adalet Partisi adayı: Mehmet Sedat Özcan

BURDUR

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Osman Aykul
Adalet Partisi adayı: Faik Kırbaşlı
Milli Selamet Partisi adayı: Ali Rıza Kaplan

ÇANAKKALE

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- İmadettin Elmas, 2- Fuat Gökhan
Adalet Partisi adayları, 1- Rafet Sezgin, 2- İsmail Kutluk

ERZİNCAN

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Avni Aksu
Adalet Partisi adayı: Orhan Özen
Milli Selamet Partisi adayı: Adnan Hüsmen

ERZURUM

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Selahattin Babüroğlu, 2- Orhan Şerifsoy, 3- Dündar Özden
Adalet Partisi adayları: 1- Selahattin Deniz, 2- Naci Gaciroğlu 3- Mustafa Nihat Diler

HAKKARİ

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Naci Cidal,
Adalet Partisi adayı: Abdülhalik Özdinç

HATAY

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Mehmet Sönmez, 2- Atıf Seyfettinoğlu,
Adalet Partisi adayları: 1- Mustafa Deliveli 2- Ahmet Paşabeyoğlu
Milli Selamet Partisi adayı: Muhsin Bulut Göçer

ISPARTA

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Ali İhsan Aslanoğlu
Adalet Partisi adayı: Mustafa Gülcügil.

İSTANBUL

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Mehmet Emin Sungur, 2- Rahmi Erdem, 3- Besim Üstünel, 4- Aysel Baykal, 5- Cevdet Hacaloğlu, 6- Fikret Gündoğan, 7- Yavuz Ergenekon, 8- Ali İsmet Gencer, 9- Engin Ünsal, 10- Fevzi Hakkı Esatoğlu
Adalet Partisi adayları: 1- Vefa Poyraz, 2- Sadık Batum, 3- Orhan Cemal Fersoy, 4- Emin Uyansoy, 5- Erdoğan Adalı, 6- Osman Özbek, 7- Alaaddin Öztopuz, 8- Orhan Bulgaç, 9- Osman Gümüşoğlu, 10- Kazım Avdan

KARS

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Sırrı Atalay. 2- Halis Soylu, 3- Medet Serhat,
Adalet Partisi adayları: 1- Salim Dursunoğlu, 2- Yusuf Ziya Ayrım, 3- Behram Turan

KÜTAHYA

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Haşim Benli, 2- Kenan Hulusi Okan
Adalet Partisi adayları: 1- Fevzi Ergun, 2- Mehmet Emin Alanyalı
Milli Selamet Partisi adayları: 1- Mehmet Ali Cengizgil, 2- Fehmi Cumalıoğlu
Milliyetçi Hareket Partisi adayı: Mehmet Uçaroğlu.

MANİSA

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Erkin Türkeri.
Adalet Partisi adayı: Erol Yavuz

MARDİN

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Cemil Çeçen, 2- Sabri Düzgören
Adalet Partisi adayları: 1- İsmet Muharremoğlu, 2- Abdulkadir Kermeoğlu

MUŞ

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Nurettin Yıldıray,
Adalet Partisi adayı: Ahmet Feridun Gültekin

RİZE

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Talat Doğan,
Adalet Partisi adayı: Şükrü Meto
Milli Selamet Partisi adayı: Cemalettin Numanoğlu

SAMSUN

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Muharrem Bartın, 2- Emin Sümer, 3- Üstün Küsefoğlu, 4- Fuat Uysal
Adalet Partisi adayları: 1- Doğan Kitaplı, 2- Şaban Demirdağ, 3- Celal Aslan, 4- İhsan Saraçlar.

SİİRT

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Cevdet Aydın.
Adalet Partisi adayı: Mustafa Ramanlı

TOKAT

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Metin Somuncu, 2- Senem Köylüoğlu
Adalet Partisi adayları: 1- Osman Çetin, 2- Ömer Açıkel

VAN

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Rüçhan Işık
Adalet Partisi adayı: Fevzi Kartal

YOZGAT

Cumhuriyet Halk Partisi adayları: 1- Şakir Keçeli, 2- Veli Uyar
Adalet Partisi adayları: 1- Ünal Allıoğlu, 2- İsmail Yeşilyurt
Milliyetçi Hareket Partisi adayları: 1- Servet Bora, 2- İsmet Kapısız

Milletvekili ara seçimleri kesin adayları

AYDIN

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Hilmi Ziya Postacı,
Adalet Partisi adayı: Selahattin Acar.
Türkiye İşçi Partisi adayı: Ahmet Ok
Milliyetçi Hareket Partisi adayı: Dündar Özlü

EDİRNE

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Erdal Kalkan,
Adalet Partisi adayı: Mehmet İnceoğlu
Milli Selamet Partisi adayı: Kemal Ünakıtan.
Milliyetçi Hareket Partisi adayı: Faruk Keskinkılıç
Türkiye İşçi Partisi adayı: Hamdi Akman

KONYA

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Mustafa Çağlar,
Adalet Partisi adayı: Şaban Karataş,
Milli Selamet Partisi adayı: Oktay Başer,
Milliyetçi Hareket Partisi adayı: Lütfü Ülkümen.
Türkiye İşçi Partisi adayı: Ali Kurt

MANİSA

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Orhan Ayberi,
Adalet Partisi adayı: Süleyman Çağlar.
Milliyetçi Hareket Partisi adayı: Osman Öztekin
Türkiye İşçi Partisi adayı: Hasan Ildez

MUĞLA

Cumhuriyet Halk Partisi adayı: Ali Balaban,
Adalet Partisi adayı: Ünat Demir.
Milliyetçi Hareket Partisi adayı: Erol Maraşlı
Türkiye İşçi Partisi adayı: Osman Aybers

Cumhuriyetçi Güven Partisi, Senato Seçimleri için İstanbul'da 1. sırada emekli Orgeneral, Faruk Güventürk'ü ve Van'da eski Başbakanlardan Ferit Melen'i aday gösterdi.

MSP'nin Bitlis'ten aday göstereceği öne sürülen AP'li eski senatörlerden Orhan Kürümoğlu da CHP'nin listesinde bağımsız aday olarak yer aldı. Kürümoğlu'nun MSP'nin adaylık önerisini kabul etmediği öğrenildi.

Türkiye İşçi Partisi ise İstanbul'da 1. sırada Genel Başkan Behice Boran'ı senato adayı olarak gösteriyor.

İzmir'in Karabağlar semtinde Ülkü Ocaklarının yerini İGD aldı

İZMİR (ÖZEL)

MC döneminde Ülkü Ocaklı komandoların baskı ve terörü altında olan İzmir'in Karabağlar semti, şimdi de İGD'li saldırganların terörü altında. Bildiri dağıtmak, afiş yapıştırmak gibi bahanelerle semtte dolaşan silahlı İGD'liler kahveleri basıyor, yoldan geçenleri silahla tehdit ediyorlar. İGD'nin Karabağlar'daki terörünü yoğunlaştırmaya başlamasından bir süre önce, TKP Doğu Almanya'da Bizim Radyodan yaptığı bir açıklamada, Karabağlar semtini "Savaş alanı" olarak ilan etmiş ayrıca Karabağlar'da kurulan "Savaş komitesinin" de çalışmalarına katılmış, bunlardan birçok defa yargılanmış, işsiz güçsüz takımından oluşan İGD'li gruplar son olarak önceki gece semtte terör estirdiler. Bir süredir İzmir'de Dev-Yol taraftarlarıyla sürdürdükleri çatışmaları anlatan bir bildiriyi dağıtmak bahanesiyle Karabağlar'daki Kardeşler Kıraathanesine giren silahlı İGD'liler silahlarını çekip kahvedekileri "Kimse yerinden kalkmasın" diyerek tehdit ettiler. Daha sonra kahvede oturan DLB üyesi gence saldıran 25-30 kişilik İGD'li grup Sinan Gözek adlı genci bıçakla elinden yaraladılar. Başlarını İGD Karabağlar Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Hüseyin Yılmaz ile İsmail Yıldırım, Kemal Yıldırım, Yetiş Kaya ve Cengiz adlı İGD'lilerin çektiği grup, daha sonra girdikleri kahvelerde de yine içerideki halkı tehdit edip "Kimse yerinden kalkmasın" diyerek bildirilerini dağıttılar.

Son olarak bir kahvehaneye giren İGD'liler burada da Dev-Yol taraftarı gençlere saldırarak birçoğunu yaraladılar. İGD'nin, Karabağlar semtinde sürdürdüğü terör ve önceki gece bazı üyelerinin saldırıya uğraması üzerine ortak bir açıklama yapan DLB ve DGB İzmir şubeleri bütün İzmir gençliğini İGD'li çetelere, Rusya'nın talimatıyla yürütülen bölücülüğe karşı birleşip mücadele etmeye ve yetkilileri de olaylar üzerine tedbir almaya çağırdılar.

Banka soyan Erzurum ÜGD yöneticileri 24'er yıl hapse mahkum oldu

ERZURUM (AA)

Erzurum Halk Bankası Şubesini 14 Haziran 1979 tarihinde soyan Erzurum Ülkücü Gençlik Derneği Kurucularından Kürşat Kaplan, Orhan Salman ve Ali Doğan 24'er yıl ağır hapis cezasına mahkum edildi.

5 Eylül günü Erzurum Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde yapılan duruşmada, bankayı soyarken yakalanan ÜGD yöneticilerinin 24 yıl ağır hapis ile cezalandırılmalarına, sanıkların ceza süreleri kadar gözetim altında bulundurulmalarına, ayrıca silah bulundurmak suçundan 1'er yıl müddetle hapis ve 500 lira ağır para cezası ile mahkumiyetlerine karar verildi. Sanıklara isnat edilen görevli memurlara mukavemet suçundan beraatine, üç sanığın ayrıca ömür boyu kamu hizmetlerinden men edilmesine karar verildi.

Uğur Gür'ü vuranlar 36'şar yıl ağır hapis cezasına çarptırıldılar

Uğur Gür'ü vuran TİKKO'cu Kenan Çeçi duruşmada.

İSTANBUL (AA)

Siyasi Şube Eski Ekipler Amiri Başkomiser Uğur Gür'ün makam otosuna 16 Mart 1978 tarihinde yapılan bombalı ve otomatik silahlı saldırıda, Uğur Gür ile üçü polis dört kişinin yaralanması ile sonuçlanan olayın TİKKO üyesi olduğu belirtilen sanıklardan Kenan Çeçi ve Arif Alıç 36'şar yıl ağır hapis cezasına çarptırıldılar.

İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde dün karara bağlanan davada, sanıklardan Cemal Şener ise delil yetersizliğinden beraat etti. Mahkeme davanın firarda bulunan sanıklarından Hacı Demirkaya hakkında adam öldürmeye teşebbüs ve silahlı zapt suçlarından sanığın sorgulamasının yapılamamış olması gerekçesiyle dava dosyasının ayrılmasını kararlaştırdı.

HERGÜN YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ VE YAZARI BERAAT ETTİ

Hergün gazetesinde 11 Ocak 1979 tarihinde "Eşgüdüm Komutanları" başlığıyla yayınlanan bir yazıdan dolayı yargılandıkları İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde 20'şer ay hapse mahkum olan Hergün gazetesi Yazı İşleri Müdürü Veyis Sözüer ile Doç. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu, cezalarının Askeri Yargıtay 3. Dairesince bozulmasından sonra dün de Sıkıyönetim Mahkemesinde yapılan duruşma sonunda beraat ettiler.

Dün yapılan duruşmada Askeri Savcı "Mademki 'hakiki Sıkıyönetim Komutanı bekleniyor' sözü hakaret anlamına gelmemektedir. Bu sözün aynı şartlarda herhangi bir kişi veya kuruma ve örneğin Askeri Yargıtay'a yöneltilmesi de bundan sonra hakaret teşkil etmeyecek ise bundan bir hayli sakıncalı sonuçlar doğacaktır" diyerek sanıkların cezalandırılmasını istedi. Ancak Mahkeme Askeri Yargıtay'ın kararına uyarak yeterli delil bulunamadığı gerekçesiyle sanıkların bereatine karar verdi.

ÜÇ KİŞİ 5'ER YIL 6'ŞAR AYA MAHKUM OLDU

Siyasal amaçla bir kişinin otomobilini gasp eden Mevlüt Kaya, Servet Taşkın ve Selçuk Avcı adlı sanıklar dün İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince 20'şer yıl hapis cezasına çarptırıldılar. Mahkeme, sanıkların eylemi tamamlayamamaları ve suçun eksik teşebbüs aşamasında kalmasından dolayı cezayı 5'er yıl 6'şar ay 20'şer güne indirdi.

Armağan'ın seçimi özgürlüğe götürür mü?(1)

Cenap Nuhrat

Aysel Özakın'ın romanı "Alnında Mavi Kuşlar" geçen yılın temmuz ayında yayınlandı. Bu yılın nisan ayında Madaralı Edebiyat Ödülünü aldı. Ödülle birlikte roman üzerindeki tartışmalar yoğunlaştı. Özellikle son dönemde burjuva-küçük burjuva özellikler taşıyan belli çevreleri konu alan romanların yayınlanmasıyla Aysel Özakın'ın soruna eğilişini de bu çerçeve içinde yeniden ele almakta yarar var.

Özakın'ın romanının hemen belirtilmesi gereken bir özelliği var. Yazar, yalnızca burjuva-küçük burjuva bir kesimi anlatmıyor romanında. Aynı zamanda bir seçenek olabilecek farklı bir ortamı ve farklı insanları tanıtmaya çalışıyor okuyucuya. İki erkek aracılığıyla iki farklı ortama giriyor romanın baş kişisi Armağan. Bunlardan biri erkek arkadaşı Sinan, öbürü ise kardeşi Tahir'dir. Sinan Demir Özlü'nün ya da Selim İleri'nin "küçük burjuva"larından biridir. Hayatta ne yapmak istediğini ve nasıl yapacağını bilemeyen, sürekli geleceğe ertelenen film yapma planlarıyla avunup, günü gününe yaşayan, geleceği olmayan ve dolayısıyla yoğun bunalımların, anlık sevinçlerin ve alabildiğine sorumsuzluğun insanıdır. Tahir ise lise öğretmenliğinden sendikacılığa geçen bir "işçi önderi"dir.

Armağan, bir taşra kentinde geçirir çocukluk ve gençlik yıllarını, şiirleri birkaç dergide yayınlanır ve sonunda "özgürlüğünü kazanmak" için İstanbul'a gelir. Büyük kentte tipik bir ikilemi yaşar. Bir yanda Sinan ve çevresi, öbür yanda Tahir vardır. Armağan halkın mücadelesine katılmakla Sinan'ın burjuva hayat tarzı arasında bocalamakta Tahir'i seçemediği için suçluluk duymaktadır. Sonuçta Sinan'ı seçer.

Son zamanlarda yayınlanan Adalet Ağaoğlu'nun "Bir Düğün Gecesi" ya da Selim İleri'nin "Ölüm İlişkileri" gibi romanlarda belli çevrelerin çıkmazı ve bunalımı ayrıntılı ruhsal çözümlemelerle sergileniyor. Öyle ki, okuyucu bu çevrelere ve hayat tarzına karşı eleştirel bir tarır alır. Başka bir seçeneğin olması gerektiğini düşünür. Romancı kendini pek fazla ortaya koymadan okuyucuyu belli ölçülerde yönlendirir. Adalet Ağaoğlu'nun romanı bu açıdan daha belirgin özellikler taşır. Her ne kadar Ali Usta romana etkili bir biçimde yerleştirilmemişse de, bir başka yolu, simgeler, bir çeşit ışık unsurudur. Ancak bu romanların asıl özelliği olumsuzu teşhir etmeleridir. Selim İleri'nin romanı bütün değerlerin, en başta sevginin yokolup gittiği bir dünyayı ve onun insanlarını anlatır. Dolayısıyla bu romanlarda esas olarak belli bir olumlu seçenek gettirmeye çalışmadan, burjuva-küçük burjuva düşünce tarzı, toplumumuzun belli kesimlerindeki insanların hayat tarzı sergilenir.

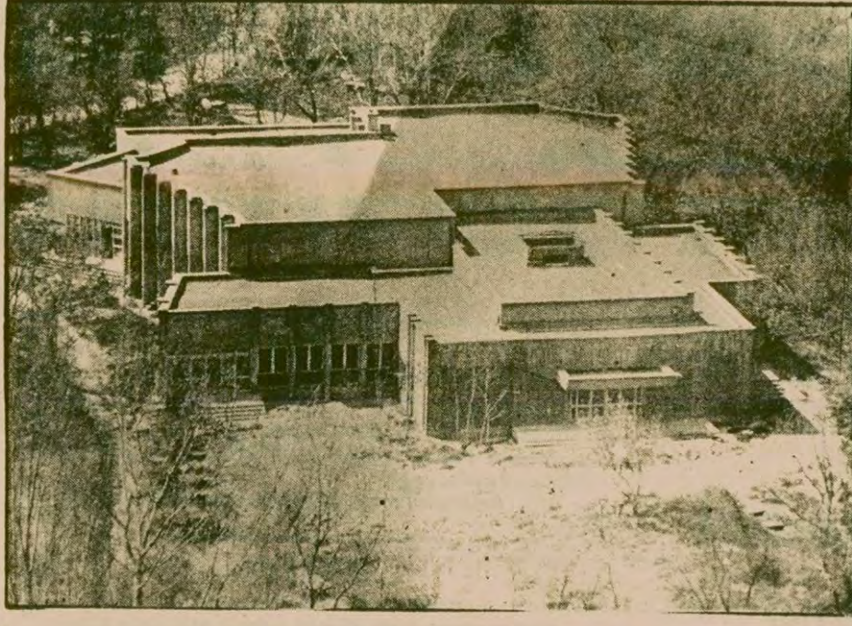
Aysel Özakın ise yukarda belirttiğimiz gibi daha zor bir işe girişiyor. Olumsuzun karşısına bir de olumlu unsur çıkarıyor. Ancak 228 sayfalık bir cep kitabının boyutlarını kat kat aşması gereken sorunların, çelişkilerin çözümlenmesinde tıkanıp kalıyor. Her biri ayrı bir roman konusu olabilecek hayatları birkaç fırça darbesiyle çiziktirip geçiyor. Oysa okuyucunun Sinan'ı daha iyi tanıması için Armağan'ın ağabeyi Ömer'i daha derinliğine anlaması gerekiyor. Sinan'ın oğlu Tan'la Tahir arasında yine böyle dolaylı bir ilişki var romanın iç yapısı bakımından. Armağan'ın özgürlük anlayışı ancak Tülay daha iyi tanındığı zaman değerlendirilebilir vb..

Öte yandan roman boyunca Armağan'la yazarı birbirinden ayırmak mümkün olmuyor. "Alnında Mavi Kuşlar" gibi bir romanda bu olgu önemli sonuçlar doğuruyor. Şöyle ki, yazarla romanın baş kişisinin üstüste çakışması, yazarı Armağan'ın bilincine tutsak ediyor. O zaman daha derinliğine kavranması gereken durumlar, kişiler, çelişkiler Armağan'ın çoğu kere "tarafsız" ve yüzeysel kavrayışından yansıyor okuyucuya. Ve en önemlisi Armağan'ın, hayatında belirleyici bir önem taşıyan çelişkinin çözümünde aldığı tavır, yaptığı seçim konusunda okuyucu yine Armağan'ın duygularına ve düşünce tarzına göre değerlendirme yapmak durumuyla karşı karşıya geliyor. Dolayısıyla romanın sonunda Armağan Tahir'in yolunu değil de Sinan'ı- Sinan'ın hayat tarzını- seçince kendi açısından "doğal" olanı yapmış oluyor. Armağan açısından gerçekçi ve doğal bir seçim ama, ya romancının bu konudaki tutumu nedir? Romancı Armağan'a karşı eleştirel bir tutumun oluşması için hazırlamıyor okuyucuyu. Bunu, aşağıda, yazarın özellikle "devrimci işçi önderi" Tahir'i nasıl ele aldığını belirterek açıklamaya çalışacağız. Armağan Tahir'de neyi seçebilirdi, bu noktayı derinleştirmek gerekir.

Belli bir toplumsal kesit vermesi ve bir ailenin üç çocuğunun bir zaman kesiti içindeki gelişme çizgileri açısından gerçekçi bir yaklaşım sağlayan romanın bu yöndeki başarısı teslim edilmelidir. Gençlik hayalleri yıkılan ve Nüfus Müdürü olan ağabey Ömer, bir işçi önderi olan sendikacı Tahir ve taşra hayatının türlü baskılarına karşı direnerek büyük kente gelen, bir gazetede düzeltmen olarak çalışan şair kızkardeş Armağan... 1960 ortalarından '70'in sonlarına gelirken toplumsal yapının bir aileye yansıması..

Ancak asıl önemli olan bundan sonrasıdır. Çünkü üç kardeşin hayatında da toplumsal kurtuluş mücadelesinin önemli bir yeri vardır. Ve Armağan bir seçim noktasına gelmiştir. İşte romanda bu seçim sürecini bütün ayrıntılarıyla göremiyoruz. Bu eksiklik bizi konuyla çok yakından ilişkili başka bir noktada da yarı yolda bırakıyor: Armağan'ın özgürlük anlayışı.

(2. Bölüm yarın yayınlanacak)

Ceyhun Atuf Kültür Sitesi 1980 yılında hizmete girecek

Ankara Belediyesinin yürüttüğü, Ceyhun Atuf Kansu Kültür Sitesinin yapım çalışmalarının hızla sürdürülerek Sitenin 1980 yılında hizmete açılacağı bildirildi.

Belediye Başkanlığından yapılan açıklamada, Gençlik Parkı içinde yapımına devam edilen Kültür Sitesinde 300 kişilik bir tiyatro salonu, bir seminer salonu, bir de çok amaçlı olarak kullanmaya açık bir salon bulunuyor.

Belediye Başkan Vekili Mehmet Karpuz, Ceyhun Atuf Kültür Sitesinde halkın yararlanabileceği bir kitaplığın da bulunacağını ve Başkent Çocuk Tiyatrosu ile Başkent Amatör Sahnesinin faaliyetlerini bu salonda devam ettireceklerini belirtti. Karpuz, salondan amatör sanat kuruluşları ve derneklerinin de yararlanabileceğini söyledi ve "Başkentin sanat gereksinmelerinin önemli bir bölümünü Ceyhun Atuf Kansu Kültür Sitesi karşılayacaktır" dedi.

İstanbul Sanat Bayramı:

50'ye yakın sergi açılacak

15-25 Ekim tarihleri arasında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi tarafından gerçekleştirilecek olan 3 İstanbul Sanat Bayramı programı çerçevesinde bir dizi sergi açılacak. İstanbul'un hemen hemen bütün müze ve galerilerinde ve bazı çevre belediyelerde açılacak olan sergilerin toplamı, Türk resim sanatının geçmişi, bugünü ve geleceği konusunda bilgi veriyor. İlk kez böyle geniş kapsamlı ve yaygın sergiler açılacak.

Yarışmalı sergiler içinde "Yeni Eğilimler" sergisi, gezici sergilerde ise, "Belli başlı örnekleriyle Türk Resim Sanatı Sergisi" yer alıyor. Türk Resim Heykel Sanatı Sergisi, Kartal, Bayrampaşa, Küçükköy, Küçükçekmece, Yakacık, Maltepe ve Avcılar'da açılacak.

Pendik Belediye Bahçesinde ise resim, heykel ve seramik yapıtlarının yer aldığı açık hava sergisi oluşturulacak.

Eğitim konulu sempozyum süresince de halk resimleri sergisi, İDGSA Çalışanları Sergisi, DTGSYO Temel Sanat Eğitimi Öğrenci Çalışmaları Sergisi, UESYO Öğrenci Çalışmaları Sergisi, İlk ve Orta Öğretimde Resim Sergisi, Yapı ve Sanat Sergisi, Sinema Sanatı Sergisi ve Karikatür Sergisi açılacak.

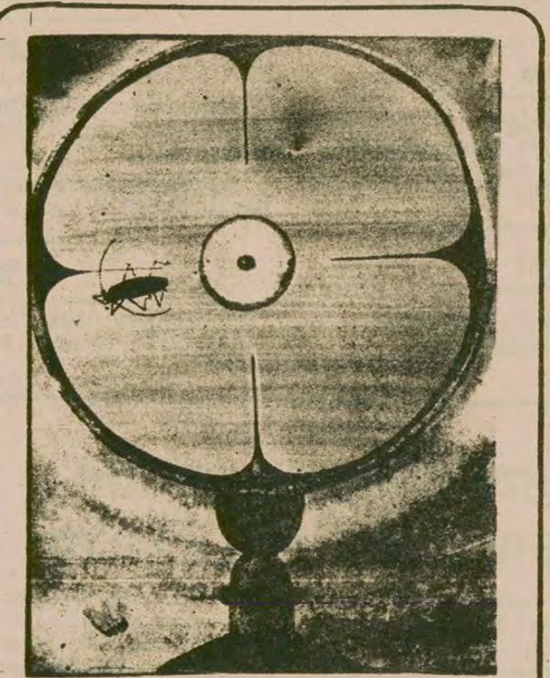
Müzelerde açılacak sergiler ise şunlar. Enderun Ressamları Sergisi, Türk Hattatlarından Örnekler: Çağdaş ve Antik Seramik Sergisi, Trakya Eserleri Sergisi, Dolmabahçe Resim Kolleksiyonundan örnekler.

Yabancı Sergiler olarak da, Çağdaş Hollanda Sergisi, Uluslararası Fotoğraf Sergisi, Viyana T. Ü. Mimarlık Fakültesi Öğrenci Çalışmaları Sergisi, Japon Fotoğraf Sanatı Sergisi düzenlenecek.

Galeriler de Sanat Bayramına sergilerle katılıyor: Başkent ressamları Sergisi, başlangıcından bugüne dek Türk Resminden Kesit, Türk İzlenimcileri Sergisi, Türk Dışa Vurumcuları Sergisi, Yabancı Ressamlar Sergisi, Türk Genç Sanatçıları Sergisi, Sanat Bayramı İçin Özel İndirimli Özgün Baskı Seramik Sergisi, Türk Hat Sanatı ve Uzantıları, Bugünkü Türkiye: Resminde Gerçekçilik, Doğa ve İnsan, Ulusal Bienal, Kıbrıs Türk Resminden bir kesit.

Kitap sergilerinin de yer aldığı programa, Geleneksel Türk Sanatçıları ve Çağdaş Yorumu, İki yılda bir Ulusal Fotoğraf Sergisi, Özgün Baskı iki yılda bir Sergisi ve Seramik iki yılda bir Sergisi ile tamamlanıyor.

Sanat Bayramı bittikten sonra Türk Resim Heykel Sergisinin iki yıl boyunca, Anadolu'nun çeşitli yerlerinde sergileneceği bildirildi.

Abidin Dino'nun sergide yer alan bir resmi

Vakko Sanat Galerisinde karma sergi

Aralarında Bedri Rahmi, Abidin Dino, Devrim Erbil, Münip Özben gibi tanınmış ressamlarımızın da bulunduğu 22 ressamın Vakko Sanat Galerisindeki karma resim sergisi sürüyor Sergi 30 Eylülde sona erecek.

7den 70e spor... 7den 70e spor...

Amatör Küme maçları başlarken...

Amatör payı, sporcu sağlığı ve malzeme - saha sorunu

Amatörlerin sorunları yine geçen yıldan bu yıla devroldu

Öztekin Erdağı

Sorunlar konusunda atılan en önemli adım, serbest giriş kartlarının verilmeye başlanmasıydı

1979-1980 futbol sezonu açılırken, amatör kulüplerin ve amatör sporcuların bir çok sorunlarının hâlâ çözümlenemediği görülüyor.

Uzun zamandır, kamuoyunu meşgul eden serbest giriş kartlarının verilmemesi konusunda olumlu bir karar alınmasına karşılık diğer bir çok sorun geçen sezondan bu sezona devredilmiş bulunuyor.

Malzeme yardımları, kulüp lokalleri ve saha tesis edilmemiş olması sporcuların sağlığı... bu sorunların başında yer alıyor.

Geçtiğimiz sezon amatör kulüplerin en büyük tepkisini serbest giriş kartlarının verilmemesi çekmişti. Amatör sporcu ve kulüplerin büyük tepkisi üzerine eski Genel Müdür Fikret Ünlü bu sorunu giderebilmek için çalışmalara başlamış ve bu nedenle amatör sporcuların desteğini kazanmıştı.

Ünlü, görevden alındıktan sonra serbest giriş kartları konusunda yapılan olumlu çalışmalar da sürüncemede kaldı. Ancak geçtiğimiz aylarda toplanan Danışma Kurulu, serbest giriş kartları sorununu bir karara bağladı. Böylelikle serbest giriş kartları sorunu çözümlendi ve kartlar, sahiplerine verilmeye başlandı.

Yıllardır çözüm bekleyen sorunların başında ise amatör kulüplere bir zamanlar yapılan parasal yardımlar geliyor.

Daha önceleri 1. Lig takımlarından kesilen ve biriktirilen yüzde 12'lik amatör payların bir bölümü Beden Terbiyesi tarafından profesyonel kulüplere tekrar verilmek istendi. Ayrıca bu dönemde üç büyük kulüp, paraların bir kısmının değil, hepsinin kendilerine verilmesini istediler. Güngör Sayarı zamanında başlayan bu gelişmeler Cemal Saltık dönemiyle birlikte yeniden ele alındı. Tabii bazı değişikliklerle... Daha önceleri kesilen yüzde 12'ler, yalnız söz konusu stadlarda maçı olan kulüpler için kesilirken, şimdi de bu kesinti yüzde 8'e düşürüldü ve stadlarda maçı olsun olmasın bütün amatör kulüplere dağıtılmasına karar verildi.

Kuşkusuz, amatörlerin geçen yıllardan devrolan sorunlarının en önemlisinden biri de malzemesizlik ve saha yetersizliğidir. Aşağı-yukarı bütün takımlar maddi imkansızlıklar nedeniyle maçlara antremansız çıkıyorlar.

Ayrıca maç yapabilecek sahayı dahi zor buldukları inkar edilemeyecek durumda... Örneğin, İstanbul'da faaliyet gösteren yaklaşık federe olan 200 amatör kulübe düşen saha sayısı yalnızca altı tanedir. Bu sahalarda amatör kulüplerden başka Sağır ve Dilsizler ile 2. ve 3. milli lig maçları da oynanıyor.

Amatör sporcuların yıllardan beri çözüme kavuşturulamayan sağlık sorunu da hayati bir öneme sahiptir. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün bu konuda merkezi bir girişimi yok. Bazı bölgelerde kulüplerin ve sporcuların zorlamaları sonucu bazı imkanlar sağlanıyor. Ancak, bu bile süreklilik göstermiyor.

Saha sorunu, yıllardan beri amatör takımların en büyük sorununu oluşturuyor. Koskoca Ali Sami Yen, hemen hemen beş parasız Galatasaray için kapatılmışken, amatörler buldukları boş arsada oynamaya çalışıyorlar. İşte amatörlerin çamur deryası haline gelmiş sahalarından biri.

SPOR ve OLAYLAR

musa sezer

Tartışmalı maçlar, televizyonda halka gösterilmelidir

Zaman zaman hakemlerin yanlış hatta kasıtlı kararları yüzünden haksız yenilgiler olduğu ortaya atılıyor. Suçlamaların maç sonucuna etkisi olur mu? Olmaz... Olsa olsa hakem hakkında bir karar alınır. Bu bakımdan bu gibi olayların sonuçlanması, hakemin aklanması veya suçlanması ve bu yönde alınan kararın açıklanması işlemleri en kısa zamanda yapılmalıdır. Öyle yapılmıyor. Yetkili veya yetkisizlerce demeçler verile, basın toplantıları yapıladursun... işin dedikodusu sürüp gidiyor.

Geçtiğimiz hafta Diyarbakır'da Fenerbahçenin hakeme kurban edildiğini yetkililerin basındaki demeçlerinden öğrenmiş bulunuyoruz. Bu bir görüş, kanaat meselesidir. Sayın federasyon başkanı bu iddiaları bir bardak suda koparılan fırtına olarak yorumluyor. (Bu da bir görüş, kanaat meselesidir) Maçı televizyonda ağır çekimde izleyeceğini, gözlemci (Müşahit) raporunu beklediğini belirterek daha sonra açıklama yapacağını söylüyor. Buraya kadar iyi. Acaba, televizyonda ağır çekim izlenmesi, gözlemci raporu incelenmesi, kurulun toplanması için ne kadar zamana ihtiyaç var?

Kurul toplanadursun, ağır çekimi izleme, gözlemci raporunu inceleme işleri yapıla gelsin... hiç değilse kamuya maçın tepkilere yol açan bölümlerini ağır çekimle gösterme olanağı sağlansın. Kamu kararını çabucak verir, kafalar da dinlenir.

Ayrıca televizyondan gösterilen ağır çekimde, tartışılan nokta neyse o konudaki zıt fikirler ve o duruma uygun kurallar anlatılır. Bu şekilde kamuoyu, gerçekçi bir sonuca varabilir.

Dileğimiz, federasyon yetkililerinin, kamuoyunu dikkate alarak onların da değerlendirme yapabilmelerine olanak tanımalarıdır. Aksi takdirde kamuoyu, federasyon yetkililerinin ve gözlemcilerin vardığı sonuçları kuşkuyla karşılayacaktır.

Masa tenisi takımımız çalışmalarını başarılı bir şekilde sürdürüyor.

Masa Tenisi Avrupa 1. Liginden, Akdeniz Oyunlarına Türkiye, İtalya ve Yunanistan katılacak

İSTANBUL(ÖZEL)

Bayanlarda, Sibel Yiğit, Kadriye Poyrazoğlu, Vildan Karakaş; erkeklerde Vasil Aleksandiridis, Oktay Çiman, Mahir Özbayrak ve Sedat Engin'den kurulu Masa Tenisi Milli Takımımızın Akdeniz Oyunları hazırlık çalışmaları devam ediyor.

Masa tenisçilerimiz geçen yıl 2. ligden, Avrupa 1. ligine çıkarak dikkatleri toplamışlardı. Avrupa 1. liginde olup da Akdeniz Oyunlarına katılacak ülkeler İtalya ve Yunanistan.

Günün programı

Fenerbahçe - Rizespor bugün karşılaşıyor

1. Türkiye Ligi
İnönü Stadı
Fenerbahçe - Rizespor
16.30

2. Türkiye Ligi (B)
Alsancak Stadı:
Altınordu - Aydınspor
16.30

3. Türkiye Ligi
Alsancak Stadı:
Yeşilova - İzmirspor
14.30

SUTOPU

11. Balkan Büyükler Sutopu Şampiyonası bugün TSYD'nin Maçka'daki havuzunda başlayacak.

Bulgaristan'ın favori olduğu şampiyonada takımımız ilk maçını bugün 17.30'da Romanya ile yapacak.

Gıda yardımı alan atletler yemeklerini yerlerken

İzmir Amatör Atletizm Kulübü, 25 atlete gıda yardımı yapmaya başladı

ATİLLA ÖZİDEŞ

İzmir Amatör Atletizm kulübü, bünyesinde bulunan 50 atletten 25 tanesine gıda yardımı yapmaya başladı.

İzmir Amatör Atletizm Kulübü Başkanı Arman Çağdaş yaptığı açıklamada verdikleri gıdaların kapsamını daha genişleteceklerini belirtti ve "Şimdilik 25 kişiye yemek veriyoruz. İleride bu sayıyı artırmayı düşünüyoruz. Şu anda İzmir Amatör Atletizm Kulübünün bünyesinde 50'ye yakın sporcu var. Ayrıca bugünlerde, İstanbul kulüplerinde yarışan İzmirli arkadaşları da bünyemize alarak gelecek yıl üçüncü olmayı amaçlıyoruz."

Gıda yardımı alan sporcular ise durumdan memnun olduklarını belirtiyorlar.

Çamur ...

(Baştarafı 1.Sayfada)

manda sonuçlanacaktı'' dedi. Hilmi Kurulca, 16 maden işçisini bulana kadar çalışmalarını sürdüreceklerini de belirtti.

Gözlediğimiz kadarıyla madendeki çamur ve suyun temizlenebilmesi uzun bir çalışmayı gerektiriyor. Bu arada Büyük Çeltek madeninin Eski Çeltek madeninin galerileriyle bağlantılı olması 16 işçiyi bulma çalışmalarını güçleştirebilecek nedenlerden biri olarak gösteriliyor.

Bu arada yetkililer Büyük Çeltek Madenindeki 16 işçinin mahsur kalmasına neden olan kazayla ilgili bilirkişi raporunun hazırlandığını ve maden içerisinde ve suyun madene girdiği nefeslik çevresinde araştırma ve çalışmaların sürdürüldüğünü belirttiler.

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ SUÇLANDI

Öte yandan Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü politik, kişisel çıkarlar ve teknik elemanların yetersizliği yüzünden doğal afetlerde gerekli çalışmayı yapmamakla suçlandı

Konuyla ilgili olarak Meteoroloji Mühendisleri Odasının yayınladığı bildiride "gerekli önlemlerin alınmasıyla zararların olabildiğince azaltıldığını'' söyledi Ülkemizde ise önlemlerin alınmasını sağlayacak "erken uyarı sisteminin kurulmadığını' belirtti.

Bunun son örneğinin Çorum, Amasya ve Samsun yörelerinde meydana gelen sel felaketinde görüldüğünü belirten Oda Başkanı Seyfettin Aydın "Gerekli uyarıların yapılmasında görevli kuruluş Devlet Meteoroloji İşleridir. Fakat birtakım politik, kişisel çıkarlar yüzünden bu kuruluş gerekli çalışmaları yapamamakta ve amacı doğrultusunda uygulamaları gerçekleştirememektedir'' dedi.

Ecevit: şiddet...

(Baştarafı 1.Sayfada)

sin ve açık tutum almak CHP, sağ-sol ayrımı gözetmeksizin her türlü şidtet eylemine ve şiddet eylemlerinde bulunanlara karşı muhalefette de iktidarda da her zaman kesin ve açık tavır aldı. Şu ana kadar Adalet Partisi yönetiminde böyle bir tavır görmüş değiliz. Bana, Hürriyet'in çağrısını kabul etmesi, Sayın AP Genel Başkanının, bu yönde de adım atılacağı umudunu vermişti. Umarım ki bugün gazetelerde çıkan açıklaması olumlu, ve buna ters düşen bir şey olmasın.''

Ecevit daha sonra muhabirimizin, "Hükümet başkanı olarak sizin birinci adımı atmanız düşünelebilir mi?'' şeklindeki sorusuna şu cevabı verdi:

"Evet, daha önce de görüşmelerimiz olmuştu, her zaman. Önce şiddet eylemlerine karşı ve şiddet eylemlerini kışkırtanlara karşı iki büyük partinin ortak bir tavır ortaya koymaları üzerinde her zaman durmuştum. Yine bunun öncelik taşıdığı kanısındayım.''

Ecevit, Korutürk'le görüşmesinden sonra yine askeri uçakla Ankara'ya döndü.

Başbakan Ecevit, bu arada teknik personelin yan ödemelerinde artış sağlayan kararnamenin teknik çalışmalarının birkaç güne kadar sonuçlanacağını, seçimlerden sonra ise bu konuda daha köklü çözümler getirmeye çalışacaklarını belirtti.

Öte yandan iyi haber alan bazı çevrelerce, Cumhurbaşkanı Korutürk'ün, Ecevit'ten Apocular hakkında bilgi istediği ve özellikle Urfa ve Suruç'ta acil tedbirler alınmasını talep ettiği de belirtiliyor.

Şimdi de...

(Baştarafı 1.Sayfada)

tiren İngiliz Operatör Patrick Steptoe, doğum yapamayan kadınların "yedek anneler'' kullanabileceğini acıkladı.

Patrick Steptoe, anne ve babadan alınan yumurta hücrelerinin tüp içinde aşılanarak yedek annelerin rahmine koyulabileceğini, ancak yedek olsun olmasın doğumdan sonra çocuğun anadan ayrılmasının ne gibi sonuçlar doğuracağını bilmediklerini sözlerine ekledi.

Steptoe, kalp veya böbrek rahatsızlığı olan veya sağlıklı olup da döl yatağı bulunmadığı için doğum yapamayan kadınlar konusunda da çalışmalar yapmayı düşündüğünü söyledi.

Tüp bebekler konusunda çalışmalarını geliştirmek için özel bir klinik açmayı düşünen Steptoe, gerekli parayı bulamazsa ülkesinden ayrılacağını belirtti.

Steptoe, bugüne kadar 32 kadının rahmine döllenmiş yumurta yerleştirmiş, bunlardan dördü doğum yapmıştı.

AP...

(Baştarafı 1.Sayfada)

ceğini belirtiyorlar.

AP yetkilileri, ayrıca "erken seçim yapılması için temenni'' kararı alınabileceğini de sözlerine ekliyorlar.

Temsilciler Meclisi toplantısı yarın sone erecek.

SEÇİM GEZİLERİ BAŞLIYOR

Liderler seçim gezilerine başlıyorlar. Gezileri ilk başlatan MSP Genel Başkanı Erbakan bugün Konya'ya gidiyor. AP Genel Başkanı Demirel'in 12 Eylülde başlayacak gezisinin ilk durağı da yine Konya. Ecevit'in gezi programı hakkında kesin bir açıklama yapılmadı. Ancak CHP Genel Başkanının da ayın 10'undan sonra gezilerine başlayacağı öğrenildi.

MSP Genel Başkanı Erbakan'ın bugün başlayacak gezisi üç ili kapsıyor ve 6 gün sürecek. Konya, Burdur ve Isparta'yı dolaşacak olan Erbakan bu süre içinde 30 açıkhava ve 3 kapalı salon toplantısı yapacak. Konya, Burdur ve Çumra'da yapılacak kapalı salon toplantılarında Erbakan, İslam dünyasında yeni gelişmeler konusunda konferanslar verecek.

CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu da bugün Samsun'a giderek partisinin düzenlediği "Atatürk mitingiyle seçim kampanyasını açıyor.

Bu arada, MHP Genel İdare Kurulu bugün, Küçük Kurultayı ise yarın İstanbul'da taplanıyor.

"TV'den bu tür...

(Baştarafı 1.Saytada)

adlı uzun hikayesinden uyarladığı ve Bursa Cezaevinin 72 numaralı "adembaba" koğuşunda geçen olayları işleyen oyunu Türkiye'nin ünlü Tiyatro oyuncuları canlandırdılar.

Asaf Çiğiltepe'nin önderliğinde kurulan Ankara Sanat Tiyatrosu yıllarca önce 72. Koğuşu oynamış ve halkın büyük ilgisini çekmişti. Oyun uzun yıllar kapalı gişe oynamıştı. Şimdi herbiri ayrı işlerde çalışan oyuncuların büyük bir bölümü 72. Koğuşun televizyon oyunu olarak sunulması nedeniyle yeniden biraraya geldi.

"İzmirli " Erkan Yücel, "Kara" Rana Cabbar "Berbat" Türker Tekin, "Kaptan" Ayberk Çölok "Fatma" Elif Türkan Çolok "Meydancı" Çetin Öner, "Nedime" Nurşen Girginkoç, "Tavukçu" Aydoğan Ergezen "Leşçik" Recep Emregül, oyunun ilk oynanışında rol alan sanatçılardı.

Bu yayın TV'nin Türkiye'de bu denli güzel oyunlar ve yetenekli oyuncular bulunmasına rağmen neden olur olmaz ruh karartıcı yapıtlara yer verdiği sorusunu gündeme getirdi.

Oyunun etkisini araştırmak için Eminönünde halkla yaptığımız konuşmalarda belki de bir rastlantı sonucu karşımıza üç eski mahkum çıktı. Kendi deyimleriyle "garibanların" görüşleri tek cümleyle şöyle: "Bu oyunu yapanın, oynayanın, oynatanın hepsinin gözünden öperiz''.

Beklenen gelişme

(Baştarafı 1.Sayfada)

"Büyük bir kargaşalığa'' mı sürüklenecek? Ya da "Tek düşünceleri ücretleri artırmak olan sendikacıların rekabeti sonucu'' Türkiye bir "işçi cehennemine'' mi dönecek?

Bunların hiç biri olmayacak.

Çünkü Toplumsal Anlaşma daha tantanayla ilan edildiği anda uygulanabilirliği olmayan, kağıt üzerinde kalmaya mahkum ölü bir anlaşmaydı. Türkiye gerçeklerinden kopuk, batıdaki uygulamalara özenen birtakım bürokratların ve sendika aristokrasisinin uzun süredir özlemini çektikleri "büyük uzlaşma'' özleminden öte bir anlam taşımıyordu.

Nitekim bir yıllık süre içinde birçok işyerinde işçiler Toplumsal Anlaşmayı deldiler. Bazı işyerlerinde ise hükümet ve sendikacılar zevahiri kurtarmak için, görünüşte Toplumsal Anlaşma çerçevesinde sözleşme imzaladıklarını ilan ederken, gizli protokoller yaparak işçilere ek haklar vermek zorunda kaldılar.

Hayat pahalılığının yüzde 70'e vardığı, asgari ücretin 5 bin 400 lira olduğu bir ülkede bu tür sözleşmeleri işçi sınıfına dayatmak fayda getirmez. Bu gerçeğin anlaşılabilmesi için aradan 14 ayı aşkın bir zaman geçmesi gerekti. Boşuna "Yaşam inatçıdır'' dememişler. Yaşam bazı gerçekleri, hayal aleminde dolaşanların kafasına vura vura kabul etmek zorunda bırakır.

CHP, Zeydan'ı...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ Başkanlığında üç kişilik bir heyetin bugün Zeydan'la görüşmek için Hakkari'ye gideceği öğrenildi.

Öte yandan, Ahmet Zeydan'la parti yönetimi ve hükümet arasında, Şeyh Kevkes'in sınırdışı edilmesiyle başlayan anlaşmazlığın, Naci Cidal'ın Hakkari'den merkez adayı gösterilmesiyle derinleştiği ve Zeydan'ın istifasına yol açtığı belirtiliyor.

ECEVİT'İN SÖZLERİ

Dün İstanbul'da Cumhurbaşkanı Korutürk'le haftalık olağan görüşmesini yapan CHP Genel Başkanı Ecevit, gazetecilerin Zeydan'ın istifasıyla ilgili sorularına verdiği cevapta, gerek Hakkari Milletvekilimiz Ahmet Zeydan, gerek Hakkari Senatörümüz Naci Cidal, ikisi de çok değerli arkadaşlarımızdır. İkisinin de bildiğim kadar parti ile aralarında herhangibir sorun yoktur. Sayın Zeydan'ın sözlerinden de gördüğünüz gibi bu bir yerel sorundur. Hatta bildiğim gibi aile içi sorundur."

Ecevit devamla şunları söyledi:

"Her iki arkadaşımızın kendi aralarında bir anlayış noktasına geleceklerine inanıyorum. Bunun yalnız parti açısından değil, Türkiye açısından, devletimizin esenliği açısından, daha doğrusu, siyasi istikrarın Türkiye'de ne kadar gerekli olduğunun bilindiği bir aşamada iki arkadaşımızın buna göre davranacaklarına inanıyorum.''

Ecevit, Zeydan'ın istifasının, Şeyh Kevkes'in sınırdışı edilmesi olayıyla ilgili olup olmadığı şeklindeki bir soruyu da şöyle cevapladı:

"Bildiğim kadarıyla hükümet ve parti ile bir ilgisi yoktur. Doğrudan doğruya yerel bir sorundur '' seklinde cevapladı.

CHP HEYET GÖNDERİYOR

Öte yandan Zeydan'la görüşmek üzere CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ Başkanlığında bir heyetin bugün Hakkari'ye gideceği öğrenildi. Heyette Genel Yönetim Kurulu üyesi Rıza Polat ve Nebil Oktay bulunuyor.

İSTİFA NEDENİ

Ahmet Zeydan'ın CHP'den istifasına, Şeyh Kevkes'in sınırdışı edilmesiyle ortaya çıkan anlaşmazlığın, Naci Cidal'ın Hakkari'den merkez adayı gösterilmesiyle had safhaya varmasının yol açtığı belirtiliyor.

Talabani yanlısı Şeyh Kevkes'in yerel nüfuzundan yararlanarak AP'den milletvekili seçilmiş ve Kevkes'in Türkiye'de kalmasını sağlamak için çaba harcamıştı. Zeydan, Ecevit hükümetinin kurulmasından sonra CHP' ye geçerek Kevkes'in sınır dışı edilmesini önlemeye çalışmıştı. Ancak geçtiğimiz aylarda Kevkes'in sınır dışı edilmesi üzerine Zeydan'la CHP yönetiminin arası açıldı ve Zeydan seçimlerde MSP adayını desteklemeye başladı.

Öte yandan Ahmet Zeydan ile Hakkari'den merkez adayı gösterilen Naci Cidal'ın arasının da öteden beri iyi olmadığı bildiriliyor. CHP'ye geçtikten sonra Zeydan'ın il yönetiminde kendine yakın bir grup oluşturması Cidal tarafından kuşkuyla karşılanıyordu ve Naci Cidal, Kevkes'in sınır dışı edilmesinden yana bir tutum almıştı. Son olarak da Cidal'ın seçilme şansının olması ve Zeydan'ın etkili olduğu aşiretlerden oy alması, MSP adayını destekleyen Zeydan'ın Cidal'ın adaylığına karşı çıkarak istifa etmesine yol açtı

ZEYDAN GERİ DÖNEBİLECEĞİNİ SÖYLEDİ

Öte yandan Ahmet Zeydan AA muhabirine yaptığı açıklamada "İl örgütü içinde bazı sorunların halledilmesi halinde'' partisine döneceğini belirtti. Zeydan açıklamasında "Senato seçimleri dolayısıyla genel Merkezle ters düştüm, Hakkari'den kontenjan adayı gösterilmesine karşıyım'' diyerek "istifasını Genel Başkanlığın kabul etmediğini işittim, şimdi nasıl hareket edeceğimi bilmiyorum, arkadaşlarla müzakereleri sürdürüyoruz'' diye ilave etti.

Baştürk...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Abdullah Baştürk, toplantıyı açarken yaptığı konuşmada 14 Ekim seçimlerinin siyasal iktidarı belirleyici bir niteliği bulunmadığını söyledi ve "bu seçimler kendisini sosyal-demokrat olarak niteleyen bir hükümetin uygulamakta olduğu politikaların toplumumuz tarafından yargılanmasına ve değerlendirmesine olanak verecektir' dedi. Abdullah Baştürk yaptığı konuşmada Türk-İş'in Toplumsal Anlaşmayı pazarlık konusu yaptığını öne sürdü ve "yönetime katılma oyunu oynanmaktadır'' şeklinde konuştu.

Baştürk konuşmasında AP-CHP koalisyonuna karşı çıktı ve 14 Ekimde yapılacak seçimlerde DİSK'in tavrına da değinerek, bu konunun yakında toplanacak DİSK yetkili kurullarında karara bağlanacağını söyledi. Baştürk daha sonra "şunu açıklıkla belirteyim ki, tüm bu tutum ve tavırlarımız, işçi sınıfımızın henüz kurulmamış olan siyasal örgütünün temel ilkelerine uygun nitelikte olmaya devam edecektir'' dedi.

Müslüman gerillalar...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Birleşmiş Milletler gibi etkisiz ve yararsız olması gerektiğini ileri sürerek bu ülkeleri Afganistan'daki Müslüman hareketi desteklemeye çağırdı.

ZİYA ÜL HAK'IN KONUŞMASI

Bu arada önceki gün Bloksuzlar Zirvesinde konuşan Pakistan Askeri Yönetimi Başkanı Ziya Ül-Hak, Bloksuzlar için can alıcı sorunun hareketin bağımsızlığını sürdürmesi olduğunu söyledi. İki süper devletten bağımsız olunmasını istedi.

Hindistan Dışişleri Bakanı ise, bir ayağın blokların içinde, bir ayağın ise Bloksuzlar hareketi içinde olamayacağını bildirdi.

MISIR SORUNU

Bloksuzlar Hareketi Siyasi Komisyonu, Mısır'ın hareketten çıkarılmasını isteyen Arap önerileri ile ilgili olarak, zirveye katılan temsilcilere hiç bir tavsiyede bulunmamaya karar verdi.

Bildirildiğine göre komisyon bu kararı almasında, Mısır'ın Bloksuzlardan çıkarılmasına ve Camp David Anlaşmasının kınanmasına karşı çıkan 15 Afrika ülkesi etkin oldu. Mısır'ı gözlemci düzeyine indirme yolundaki öneriler ise yalnızca tartışma aşamasında kaldı.

FİLİSTİN MESELESİ

Havana Zirvesine katılan FKÖ Temsilcisinin, Filistin sorunuyla ilgili olarak hazırlanan ve devlet başkanlarına sunulması beklenen karar tasarısının girişinde yer alan "Silahlı mücadele'' deyiminin kaldırılmasını kabul ettiği bildirildi.

Metnin girişinde, FKÖ yönetimindeki Filistin halkının Camp David anlaşmalarını ve İsrail-Mısır Anlaşmasını reddettiği ve silahlı mücadele dahil her türlü yoldan bu anlaşmaları başarısızlığa uğratmakta kararlı olduğu belirtilmekteydi. Anadolu Ajansının haberine göre, birçok Afrikalı delegenin Bloksuzlardan bir ülkeyle yani Mısır'la savaşmak anlamına gelen bu deyimi kabul etmeyeceklerini bildirmeleri üzerine, bu bölümdeki "silahlı mücadele'' deyimi kaldırıldı.

KORE DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ ABD'Yİ ELEŞTİRDİ

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti Birleşik Amerika'nın son zamanlarda Güney Kore'ye 650 nükleer silah yerleştirdiğini ve burayı büyük bir nükleer üs haline getirdiğini bildirdi.

Bloksuzlar Zirvesinde bir konuşma yapan Kore Demokratik Halk Cumhuriyet Başbakanı Yi Djon Ok, ayrıca ABD Başkanı Carter'e çattı. Oy kazanmak için 1976 yılında Güney Kore'deki Amerikan birliklerini çekeceğini söyleyen Carter'in, göreve başladıktan sonra verdiği sözü unuttuğunu söyledi.

Yi, o tarihten beri ABD'nin Güney Kore'ye her çeşit kitle tahrip silahı gönderdiğini belirtti.

Carter bir süre önce, Kore'nin askeri kapasitesinin daha önceki tahminleri aştığı gerekçesiyle, Amerikan birliklerinin geri çekilmesini ertelediğini açıklamıştı.

Başbakan Yi, "Silahlı kuvvetlerimizi takviye etmediğimiz, dünya tarafından bilinmektedir. Silahlı kuvvetleri güçlendirmek yerine, biz her gün devlet bütçesinden silahlı kuvvetler için yapılan harcamayı azalttık'' dedi.

UGANDA POLİSARİO'YU TANIYACAK

Uganda, POLİSARİO gerilla hareketini, Batı Sahra hükümeti olarak tanımaya hazırlandığını açıkladı.

Açıklama, Bloksuzlar doruk toplantısının sürdüğü Havana'da yapıldı.

Konferansa katılan üyelere bir konuşma yapan Uganda'nın yeni Devlet Başkanı Godfery Binaisa, Orta Afrika İmparatoru 1. Bokassa'nın da tahttan indirilmesini önerdi.

Binaisa konuşmasında, İngiltere'nin Zimbabve hakkında yapmış olduğu önerilerin, tam anlamıyla uygulanmasının bölgede savaşın sona erdirilmesine yardımcı olacağını ileri sürdü.

Bu arada Kamboçya sorununun çözülmesi Bloksuzlar Dışişleri Bakanları toplantısına bırakıldı. Kurulacak bir komisyon sorunu ele alacak.

Toplumsal...

(Bastarafı 1.Sayfada)

olarak da şunlar belirtildi:

"Hükümetin hazırlıklarını yeterli bulmayan Türk-İş Yönetim Kurulu, kendi bünyesinden oluşturduğu ve teknik müşavirleri ile takviyesini kararlaştırdığı bir komisyon aracılığıyla, Yönetim.. Katılmada etkinliğini sağlayacak ve sendıkaların bu konudaki aktivitesini artıracak yeni bir metin hazırlamaya özen gösterilmesine karar vermiştir.''

TERÖRİZME KARŞI SİYASİ PARTİLERİN BİRLİĞİ

Türk-İş Yönetim Kurulu Raporunda, bugün Türkiye'de devlet otoritesinin iç ve dış kaynaklı teröristler tarafından zayıflatıldığı belirtilerek şu görüşlere yer verildi:

"Demokrasinin korunması ve devlet otoritesinin bütün etkinliğiyle cumhuriyeti ve rejimi koruyacak bir biçimde etkinleştirilmesi bütün Anayasal kuruluşların vazgeçilmez temel görevi olmalıdır.

"Siyasi partilerimizin devlet otoritesinin güçlendirilmesi ve devleti ve ülkesi ile bölünmez bir bütün olan Türk vatanının iç ve dış tehlikelere karşı korunması konusunda asgari müştereklerde birleşmeleri zamanı geçmektedir.

"Sayın Cumhurbaşkanımızın çağrılarını içtenlikle destekleme ve Cumhurbaşkanımızın çağrısında ifadesini bulan önlemlerin alınması oybirliğiyle kararlaştırılmıştır''.

Raporda ayrıca "Devletin etkin gücü ile iş güvenliği ve çalışma emniyeti sağlanmadığı takdirde ihkakı hak kurallarına yeterlilik kazandırılacağı belirtilerek böyle bir durumun ülkenin yararına olmayacağı açıklandı.

Türk-İş Yönetim Kurulunun 10 ayrı öneriyi görüşerek karara bağladığı söylenen raporda, vergi reformunun bir an önce gerçekleştirilmesi ve en az geçim indiriminin asgari ücret düzeyine vergiden muaf olarak yükseltilmesi de talep edildi.

Raporda, kamu kuruluşlarında lokavt ilanı gibi yanlış bir zihniyetin devam ettiği belirtilerek özellikle Demiryollarında lokavt ilanı kaygı verici bir gelişme olarak değerlendirildi.

Türk-İş Yönetim Kurulu raporunda ayrıca DİSK'in veya başka bir konfederasyonun katılacağı toplantıların, çokluk ilkesinden taviz vermek anlamına geleceği de belirtilerek bu tür toplantılara katılmama konusunda sürdürülen tutumun devamına karar verildiği belirtildi.

Türkiye'deki ABD üslerinin açılması konusunda anlaşmaya varılıyor

WASHİNGTON (THA)

ABD Dışişleri Bakanlığının yaptığı bir açıklamada, ABD ve Türkiye arasında, ABD üslerinin kullanılması konusunda anlaşmaya varılmak üzere olunduğu açıklandı.

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hodding Carter 18 Ocak 1979 tarihinde başlayan görüşmelerin şu anda "yoğun bir noktada'' olduğunu belirtti. Carter şöyle devam etti: "Böyle bir anlaşmanın çeşitli görüşlerin tasarılarının değişimi ile ilgili ilk devresinden sonra her iki taraf bir dizi yoğun görüşmelere baslamıştır''

"Görüşmelerin ilerlemesi sırasında bu alanda engellemelere ve görüşmelerin durmasına neden olacak zorluklar olacağına inanmamıza hiç bir neden yok.''

Hatırlanacağı üzere, Türkiye ile ABD arasındaki askeri ve savunma alanındaki ilişkiler Türkiye'nin 1974 yılında Kıbrıs'a yaptığı müdahale üzerine bozulmuştu. ABD, Türkiye'ye silah ambargosu uygulamış, buna karşılık Türkiye de ABD üslerinin bir kısmını kapatmıştı

Türkiye'deki üsler esas olarak Rusya'yı izlemek amacına yöneliktir. ABD'nin İran'daki üslerini kaybetmesinden sonra Türkiye'deki üslerin daha da önem kazandığı görülüyor.

Yazar İsmail Beşikçi'nin 142. maddeden ötürü mahkumiyeti Yargıtayca onaylandı

İSTANBUL (ÖZEL)

"Türk Tarih Tezi, Güneş-Dil Teorisi ve Kürt Sorunu'' adlı kitabından ötürü 3 yıl hapis cezasına mahkum edilen sosyolog yazar Dr. İsmail Beşikçi'nin bu cezası Yargıtayca onaylandı.

İsmail Beşikçi, İstanbul Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesince, 142/3-6. maddelerden 1 yıl 6 ay, 5816 sayılı Atatürk'ü Koruma Kanununun 1/1 maddesine göre de yine 1 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırılmıştı.

Mahkumiyet cezalarının Yargıtayca onaylanması üzerine İsmail Beşikçi Toptaşı Cezaevine gönderildi.

Hollanda basını: "Türkiye'nin doğusunda sıkıyönetime rağmen huzursuzluk var"

ROTTERDAM HOLLANDA (ÖZEL)

Hollanda'nın en büyük akşam gazetesi NRC Handelsblad 29 Ağustos tarihli sayısında yayınladığı bir haber-yorumda Türkiye'nin Doğu bölgesinde son dönemde meydana gelen gelişmelere değiniyor.

Yazının ilk bölümünde Sıkıyönetimin 2 ay daha uzatıldığı belirtilerek Kürtlerin bulunduğu bütün bölgelerde Sıkıyönetimin varlığına rağmen huzursuzluğun büyük olduğu belirtiliyor. Aynı bölümde "Sıkıyönetimsiz idare edilen İran sınırındaki Ağrı ve Van'da daha az karışıklık var'' denilirken, Suriye sınırına yakın bölgelerde durumun çok daha vahim olduğuna dikkat çekiliyor.

Yazıda daha sonra Apocuların bölücülükleri anlatılıyor ve gazetemiz hakkında şöyle deniliyor: "Aydınlık'' gazetesi, Apocuların başı olan Abdullah'ın bir fotoğrafını yayınladı ve bu grubun 'Kürdistan İşçi Partisi' adlı bir parti kurduklarını bildirdi. Bir süredir Aydınlık gazetesi bu grubu teşhir eden yayın yapıyor.''

NRC Handelsblad'ın haber-yorumunda devamla Kürtlerin resmen olmamakla birlikte, kendilerini pratikte temsil eden milletvekili ve senatörlere sahip oldukları örneklerle öne sürülüyor.

Celal Dalaslan, Orhan Alp'in akrabası değil

Seka Genel Müdürü Yelman Gazimihal önceki gün gazetemizde yer alan "Balıkesir Bölge Müdürü görevinden alındı, yerine Orhan Alp'in akrabası tayin edildi'' başlıklı haberimizin gerçeklere uymadığını bildirdi. Gazimihal Balıkesir Müessese Müdürü Haşmet Uyar'ın Afyon Müessese Müdürlüğüne, Çaycuma Müessese Müdürü Celal Dalaslan'ın da Balıkesir Müessese Müdürlüğüne atandığını, bu kararların yönetim kurulu tarafından alındığını söyledi. Gazimihal ayrıca Celal Dalaslan'ın Orhan Alp'in akrabası olmadığını da sözlerine ekleyerek, Dalaslan'ın yıllardır Seka'da çalışan bir kişi olduğunu belirtti. Haberimizdeki yanlışlığı düzeltir özür dileriz.

tv de Bugün

17.00 HABERLER
17.05 OYUN TRENİ
17.41 FLİPPER
18.05 İSPANYA'DA ARAPLAR: İslamiyetin ilanından sonra fetih hareketlerini yaygınlaştıran Araplar, İspanya'yı da ele geçirirler. 500 yıl süren hegemonyanın oluşturduğu yapı ve kültür kalıntıları İspanya'nın gelecekteki kaderini biçimlendirir. Konu, belgesel program olarak ekrana geliyor.
18.50 POP MÜZİK
19.15 UZAY YOLU
20.00 MUPPET SHOW
20.30 HABERLER
21.15 UNUTULANLAR: 1974 yılı yapımı olan ve daha önce TV'de yayınlanan altı bölümlük dizinin ilkinde kantocu Peruz hanım tanıtılıyor.
22.00 SOLİSTLER GEÇİDİ
23.00 BARETTA: (Bir Günlük Milyoner)
23.50 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış, Program ve Kısa Haberler
06.02 Günaydın
09.02 Çocuk Saati
10.01 Arkası Yarın
10.21 Oyun Havaları
10.30 Hafta Sonu
13.00 HABERLER
13.15 Hafif Müzik
16.20 Halk M. Sanatçılarımız
16.40 Tangolar
17.02 Dilek Kutusu
17.50 Hafif Müzik
20.15 Çocuklarımız ve Biz
20.35 Fasıl
21.02 Türk Hafif Müziği
21.17 Şarkılar
21.30 Dinleyici İstekleri
22.02 Hafif Müzik
23.10 Cumartesiden Pazara
01.00 Program ve Kapanış

TRT 2

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
09.03 Merhaba
10.00 Müzik Stüdyosu
11.00 Öğleye Doğru
12.06 Sizin İçin Seçtikleriniz
13.00 Müzik Köşesi
13.45 Müzik Bahçesinden
14.30 Klasik Türk Müziği Korosu
16.00 Anıların Müziği
17.06 Çağdaş Türk Sanat Müziği
18.00 Gençler İçin
19.00 Plak Dolabından
20.00 Dünden Bugünden
22.06 Gecenin Getirdikleri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Program ve Kapanış

TRT 3

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Türküler Geçidi
09.40 Atatürk Yolunda
09.55 Türküler
10.10 Türk Hafif Müziği
11.00 Türkiye Tarihi
12.45 Türküler
13.30 Halk Ozanları-Bölge Sanatçıları
14.00 Türk Dil Kurumu Öykü Ödülleri
14.35 Türküler
15.00 Dilden Dile
15.50 Türküler Geçidi
16.20 Arkası Yarın
16.40 Hafif Müzik
17.30 Yurttan Sesler
18.00 Beş Çizgiden
20.30 Haftanın Ülkesi
21.00 Müzik Söyleşileri
22.30 Hafif Müzik
23.00 Caz Sevenler İçin
23.30 HABERLER
23.55 Program ve Kapanış

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu—İSTANBUL
Tel: 26 52 44 – 22 49 54
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı, Kat: 3 No:16 Tel: 103 42
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I, 1020 Renens, Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 450 TL, 6 aylık 900 TL, 1 yıllık 1800 TL
Yurtdışı: 3 aylık 675 TL, 6 aylık 1350 TL, 1 yıllık 2700 TL
Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt.) 250 TL
3.5.7. sayfalar (Sütun/snt.) 300 TL
Yayın İlanı (Sütun/snt.) 100 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL
Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

22340-526

ÜRETİM YAPILAN YERE SÜRÜNEREK GİDEN İŞÇİLER SORUYOR

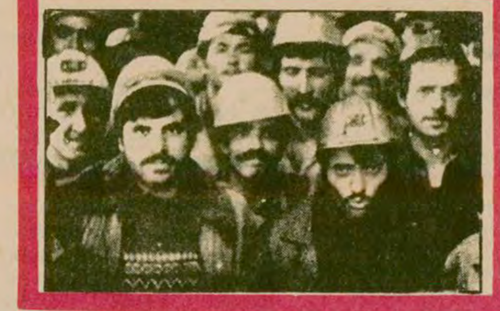
"Daha ne kadar sürüneceğiz?"

✱ Cumhurbaşkanı Sayın Fahri Korutürk'ten tasdikli Ocak Nizamnamesi, sağlığa aykırı yerlerde işçi çalıştırılamaz der, ama Zonguldak'ta tavandan yağmur gibi akan suyun altında 8 saat çalışan işçiler var...

✱ İşçiler cehennem tüneli gibi daracık geçitlerden sürüne, sürüne üretim yapılan ayaklara gider, hem de yanında direkleri, bellemeleri çeke çeke, ata ata... Anasından emdiği süt burnundan gelir. Bu yüzden yeraltı işçisinin ağzından kütür eksik olmaz!..

✱ Bakanların, yetkililerin parlak sözleri ocakların karanlık geçitlerinde kaybolur gider... Yıllardır kimse eğilmemiştir bu sorunlara...

YERALTINDAN YERÜSTÜNE **KÖMÜR SAVAŞÇILARI**

Hazırlayanlar: Kerem Çalışkan
Ramazan Çakıroğlu

(6)

10 DAKİKADIR yerde yüzükoyun sürünüyoruz... Kafayı bir karış kaldırdın mı, baretin ''küt'' diye hemen üstündeki demir bağlara çarpıyor, mecburen indiriyorsun önüne... Sağımız solumuz üstümüz altımız her yanımız taşlar ve kömürle kaplı... Bir insan vücudunun ancak geçebildiği daracık bir oluktan birbirlerimize dayanarak ilerliyoruz... Dişimizde çıtır çıtır kömür tozları.. Birbirine geçmiş demir bağlar, kırık kalaslar arasından...

Üzülmez-Asma ocağındayız... Bir mühendis arkadaşın rehberliğinde üretim yapılan 'ayaklara' gidiyoruz... ''Sulu'' ve ''Çay'' ayaklarına...

Bir ara mühendis arkadaşa sormaktan kendimizi alamıyoruz "Yahu gerçekten oraya giden başka yol yok mu, yoksa bize zorlukları göstermek için mi buradan getirdin."

Cevap çok açık: "Başka yol yok!.."

Cehennem tüneli

Evet her gün yüzlerce işçi bizim geçtiğimiz bu cehennem tünelinden geçerek üretim yapmaya gidiyor... Hem de yanında sarma yapmak için kullanılan direkleri, bellemeleri, ayıbacaklarını kazmasını, baltasını çeke çeke, ata ata. Beline ip bağlayıp direkleri arkasından sürükleyerek...

Dilaver ocağında çalışan kazmacı İbrahim Usta anlatıyordu: "Çok zorlaştı yeraltı, çok fena. 7 yıldan beri ilk defa çıkardım belimdeki aküyü, başka türlü geçemedim delikten..." diyordu.

Madenciler bellerine lambanın aküsünü takar, lamba da, ya elde taşınır ya baretin önüne iliştirilir... Düşünün, madenci arkadaş belindeki akü sığmadığı için onu çıkarıyor ve delikten ancak öyle geçip gidebiliyor kömür üretilen ayaklara... Karadon'da, Gelik'te de var böyle yerler, Kozlu'da da...

Bizim de bizzat yaşadığımız bu örnek ocaklarda yıllardır süren bir dramı çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır...

Dünyanın hangi ülkesinde maden işçileri üretim yapılan yere böylesine zor , böylesine tehlikeli yerlerden geçerek gider.. Herhalde hiç bir ülkesinde! Çünkü her yerde önce üretime olanak sağlayacak yollar, geçitler açılır, tehlike asgariye indirilir ve sonra üretime başlanır, biz de ise tehlike adeta davet edilir.

Bizim geçtiğimiz yolun geçmişini araştırdık, eskiden demirbağlarla örülü bir galeriymiş, sonradan toprak bastırmış ve göçmüş, üstündeki ilkokul çökmesin diye de tamir edilmemiş.

Ama hâlâ insanlar geçebiliyor ya, hâlâ bir insanın geçebileceği kadar bir delik var ya, dayan gitsin üretimi!.. Ta ki, yeni bir göçük olup, geçit tamamen kapanana kadar...

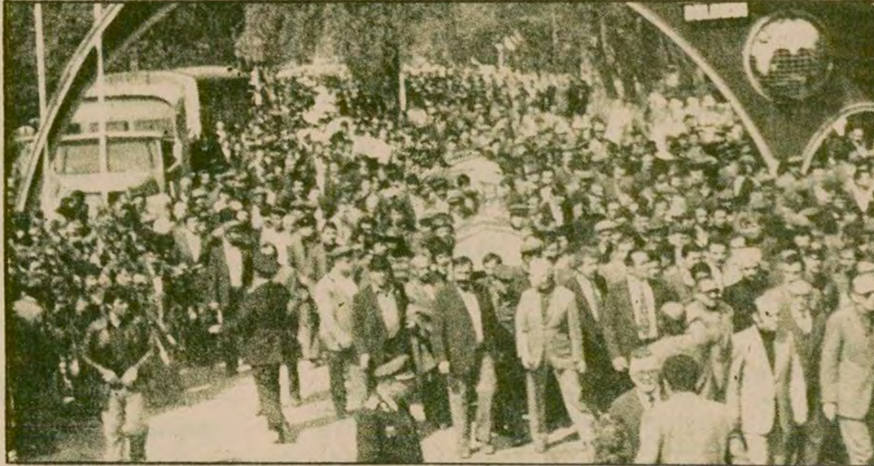
O zaman da Allah bilir, bir karınca deliği daha açılır, işçiler gene aynı yerden geçmeye zorlanır...

İşte halen ocaklarda hüküm süren anlayış bu!..

Öyle anormallikler vardır ki, çok tekrarlandığı ve günlük yaşantıya girdiği için pek farkedilmez... İşte bu daracık geçitler, ocaklarda böyle bir anormalliği simgelemektedir.

Peki bu sakatlık giderilemez mi, işçinin üretim yerine hiç değilse sürünmeden gitmesi sağlanamaz mı? Şüphesiz sağlanabilir. Ama zaman ister, para ister, üretimin bir süre düşmesini göze almayı gerektirir... İşte yetkililer de bunu yapmaz!

Yetkililerin, Bakanların ocaklarda cangüvenliği konusunda söylediği parlak sözler bu daracık geçitlerin kuytu köşelerinde takılır kalır...

Cenazeler sıra sıra dizilince bütün Bakanlar Zonguldak'a koşar...Oysa önemli olan o cenazelerin ocaktan çıkmayacağı şartları yaratmaktır!..

Evet ayaklara ne diyoruz, Madenci dilinde ''ayak'' denilen üretim olukları, kömür savaşının en ön cephesidir. Toprağın bağrındaki kömür burada sökülüp alınır , en büyük tehlike buradadır ve en çok kaza da gene burada olur. Örneğin 1978 yılı içinde iş kazalarının yüzde 45'i ayaklarda meydana gelmiştir.

Ayaklarda üretim belki yüzyıldır değişmeyen bir metotla sürdürülür. Meyilli ve uzunluğu ile yüksekliği damarın cinsine göre değişen bir oluk boyunca kömür kazılır, damar boyunca ilerlenir kömür alınan yer ise çökertilir ve doldurulur.

Kazmacılar ve domuzdamcılar en ön safta dövüşür

Kömür çıkarma işini kazmacılar ve kazmacı yardımcıları, destekleme işini ise domuzdamcılar yapar.

Kazmacılık zor meslektir. Herkes dayanamaz bu işe... EKİ'nin kapısına Ankara'dan bakanların milletvekillerinin tavsiye kartı ile gelenlerin hiçbiri kazmacı olmak istemez, ayaklarda çalışmak istemezler, anayollarda veya yerüstünde hafif işler isterler. Daha da iyisi, şüphesiz işçi kadrosundan memur olmak, büroda yan gelip yatmaktır(!)..

En iyi kazmacılar Zonguldak'ın köylerinden yetişmiştir yıllardır.. Ama şimdi kazmacılar da küskündür... Yeraltının en ağır yükünü çektikleri halde değerleri bilinmez, horlanırlar ... Ve halen EKİ'de kazmacı açığı vardır ayaklarda.. Bu açık da yine mevcud kazmacıların sırtından kapatılmaya çalışılır, onlar daha fazla işe zorlanır...

Kazmacı kömürünü kazar sarmasını atar, kazdığı yerin üstünü destekler ve gider. Ondan sonrası domuzdamcının işidir.. Domuzdamları ileri çekilecek, kömürü alınan kısmın tavanı çökertilecek veya doldurulacak, kömür nakleden oluklar zincirler sökülüp ileri taşınacaktır.

Çökertilecek tavandaki son desteklerin alınması çetin ve tehlikeli bir iştir. Eğer zamanında kaçamazsan üstüne göçebilir, veya ters bir kayma ile domuzdamları adama çarpabilir... Çeviklik, ustalık ve dikkat isteyen bir iştir ama bazen toprak öyle bir oyun eder ki, ustalık da sökmez, bir yanından kapar sakatlar adamı...

Kazmacıları, domuzdamcıları saydık, ama kömür savaşının dinamitçilerini, yani lağımcıları da unutmayalım...

Lağımcıların yüzü soluk olur

Eğer maden işçileriyle uzun süre birlikte kalırsanız, bir süre sonra lağımcıları diğerlerinden ayırdedebilirsiniz. Lağımcıların yüzü soluk olur... Özellikle otuz yaşın üstündekilerin...

Lağımcılık madenciliğin en önemli uzmanlık kollarından birisidir... Taşın ve kömür içinde dinamit yerleştirerek patlatan ve yol açan kişilere denir lağımcı...

Eskiden, bundan 5-6 yıl öncesine kadar lağımlar susuz atılırdı. Lağımcı taşı ve kömürü aletle delerken oradan çıkan ince toz olduğu gibi ciğerlerine giderdi. Silikoz denen illet yakın geçmişe kadar bütün lağımcıların yakasına mutlaka yapışır ve mezara kadar da bırakmazdı.

Şimdi 6-7 yıldır ocaklarda sulu lağım atılıyor. Bu meslek hastalığının şiddetini biraz azaltmış ama eski lağımcıların büyük bir çoğunluğu meslek hastalığına şu veya bu ölçüde yakalanmış durumda...

Artık lağımlar sulu atılıyor, fakat aletler işlemezse su kesilirse, şefler sıkıştırırsa, gene kuru atıldığı da olur...

Ozaman lağımcı ustaları, sıkılı dişleri arasına iliştirdikleri bir küfürle beraber dayanırlar mortoprefatör denen delici aleti taşın içine, adalelerinin bütün gücüyle...

Yağmur altında 8 saat

Ayakların hepsinde çalışma şartları zordur... Alışkın olmayan kişinin zar zor durabildiği bu daracık eğik tünellerde işçiler kazma sallar, kömür çıkarır... Karadon'da Kozlu'da öyle ,ayaklar vardır ki yüksekliği bir metre bir buçuk metre civarındadır... Maden işçisi buralarda kazma salllar mortapikör kullanır vardiya boyunca...

Ancak hepsinden zoru hepsinden belalısı tavanından su akan ayaklardır... Asma'daki ''Çay'' ayağı da işte böyle ayaklardan birisi... Çalışılan yerin tepesinden şıkır şıkır sular akıyor, küçüklü büyüklü çeşmeler gibi... Sudan kaçmanın sakınmanın mümkünü yok!..

Cehennem Tünelini geçtikten sonra geldiğimiz bu ayakta işçi arkadaşlarla sohbet ediyoruz. Sürekli ıslandıkları için tek fanila ile çalışıyorlar. bazısı da belden yukarı çıplak...

Üstlerinden buram buram buhar çıkıyor...

Dışarı çıkınca geceleri hepsinin sırtı ağırıyormuş... Tabii ayaklarda hava cereyanı da var... Tepeden yağmur gibi sürekli akan su, devamlı ter ve soğuk hava cereyanı... İlaç gibi değil mi?...

Ocak Nizamnamesinde sağlığa aykırı yerlerde işçi çalıştırılmayacağına dair peşpeşe maddeler sıralanır... Çalışma Bakanlığından, Başbakan'dan ve Cumhurbaşkanı Sayın Fahri Korutürk'ten tasdiklidir bu nizamname...

Ve Zonguldak'ta yağmur altında çalışır işçiler ocaklarda...

Kaypaklar köyünden genç bir maden teknisyeni arkadaşın dediği gibi Ocak Nizamnamesi tastamam uygulansa hiç bir işçinin ocağa inmemesi gerekir... O kadar kural dışıdır yeraltının şartları...

Bu ayaktaki işçilerin en büyük derdi de işleri bittiği halde ocaktan çıkmaya izin verilmemesidir. Bu gerçekten önemli bir sorun!

Düşünün vardiya boyunca su altında çalışan işçi kendine verilen işi bitirmiş, ancak nizamnameler, kurallar ve tüzükler gereği yerüstüne bırakılmıyor. Çıkarsa ceza yazılıyor. Suyu ve teri öylece soğukta yeraltında kurumaya terkediliyor...

Bu işçilerin işlerini bitirince ocaktan çıkması belli bir kurala bağlanamaz mı.. Hiç değilse işçilerin sağlığı biraz daha özenle korunamaz mı. Şüphesiz bunların hepsi yapılabilir... Biraz yerinde inceleme ve bir kaç kararı gerektirir... Ama nerde o incelemeyi yapacak yetkililer ve nerede o kararı alacak kişiler?

Ama bu işin böyle gitmeyeceğini gene maden işçileri göstermektedir... Cezaya karşı bir küfür savurarak giden işçinin kızgınlığı bu işin değişeceğinin de belirtisidir... İşçiler kafa kafaya verip konuşmaya ve sorunların çözümü için sendikayı sıkıştırmaya başlayınca çözülmez sanılan pek çok işin nasıl çözüldüğü de görülecektir.

Yarın:
Deniz Baykal'dan tekir kediye üretim zorlaması.

AYAK

Kömür üretiminin yapıldığı yere "ayak" denir. Burası damarı diklemesine kesen dar ve meyilli bir oluktur. Işçiler bu oluk boyunca damarın içinde paralel bir yönde ilerlerler... Kömür alınan yer daha sonra çökertilir...

KAZMACI

Kazmacı ve kazmacı yedekleri, kömürü damarın bağrından koparıp alan kişidir. Yıllardır bilek gücü ve kazmayla yapılan Kömür çıkarma işinde 6 - 7 yıldır mortapikör denilen delgi aleti de kullanılmaya başlanmıştır. Kazmacı kazdığı yerin üstüne sarma atarak direklerle destekler ve çökmesini önler.

Yeraltının ağır yükünü kazmacılarla domuzdamcılar çeker

DOMUZDAMCI

Domuzdamcı damar içinde ilerlenen mesafeyi tahkim eder, tavanı tutan domuzdamlarını söker ve ileri taşır. Bu oldukça zor ve tehlikeli bir iştir. Kaza ve yaralanmalar çok sık olur

Zonguldak'ta EKİ yetkililerinden sendika yönetimine kadar herkesin ayak işçilerine karşı belli bir saygısı vardır. Ama ayak işçilerinin çalışma şartlarının düzeltilmesi için kimse ciddi olarak uğraşmaz. Bu sorunların çözümü gene işçinin kendi mücadelesi ile gerçekleşecek!

SEYİT ALP'İN ROMANI

ŞAVK

desenler: sevinç altan

ÖZET

Ararat'tan göçmek zorunda kalan koçerler, Osmanlı Dağıstan Beyin elinde bulunan düzlüğe yerleşirler. Düzlük aslında Türkmene aittir. Dağıstan Bey, Kürtleri Türkmene karşı kullanmayı düşünür. Hacı Osman Beyle dostluk kurar. Kendi kızını ona verecektir. Hacı Osman Beyin kızı Kevok'u da kendisi alacaktır. Düğün kurulur. Koçerler büyük tepki duyarlar. Rispi Safo siyah kuşak takar. Kevok'un nişanlısı Memdız öfkelidir. Kendisine yoksul olduğu için varımsız olduğunu sanır. Oysa Kevok Memdız'ı sevmektedir ancak babasına karşı gelemez. Beyin aşiretinde itibarı kalmamıştır. Ve o, Türkmene çoban gitmiştir.

Ve Kevok Osmanlıya gelin gider, Memdız perişandır. Türkmen Beyi Alişar Bey Memdız'ı görmeye gelir. Yardımcı olmak ister. Memdız Osmanlı paşasıyla hesaplaşmaya karar verir.

(68)

Mizo'yla Zin, Osmanlı Paşasını taklit edip gülüşürlerdi

–Yağo?
–He...
–Bana bir iyilik yap.
–Elimden gelirse,
–Elinden gelir. Kevok evden çıkamaz. Bana Gulember'i yollayasın. Kendiyle iki lafım vardır.

Yağo kızdı,

–Sen delirdin mi lo, bu nasıl tekliftir?

–Dinle Yağo, beter olmuşum Yaraları kurtlanmış itten beter. Aklımda sebep varken bana bu dünyada yer yoktur. Sebep öldürür beni... Gulember bilir, bilmese de Kevok'a sorar öğrenir. Memdız senin dölüne kurban. İçimin hali berbat olup yüreğim şerha şerhadır. İlacını esirgeme benden.

Yağo, Memdız'ı dediğinden vazgeçiremedi. Çaresiz,

–Sen koma geçesin, ben yüzümü karalayıp bir diyem...

Koma geçti. Gözünü budak deliğine uydurup bekledi.

Gulember Yağo'ya muruzlandı,

–Bu habercilik sana ayaptır Apo, dedi.

–Aranızda cadılık ettiğimi sanmayasın. Mesele Kevok'un meselesidir.

–Öyleyse varayım, hele Memdız benden ne ister?

–Komdadır, dedi Yağo,

Tetbirli vardı, kapıyı aralayıp dışarda durdu,

–Memdız, dedi yavaşça.

–Sen misin Gulember?

–Benim ne soracaksan sor, beni Araratlıya gösterip dillerine çerez etmeyesin.

–Kevok niye benden vazgeçmiştir Gulember, sebep nedir?

–Beni bunu sormaya mı çağırmışsın?

–Heee....

–Sebep ne işine yarar senin. Şimdi de evli avrada mı dolanırsın?

–Vallah dolanmam. Aklımı ikna etmeye sorarım.

Hışımlandı, çekildi kapıdan.

–Ben ne bilem Kevok'un gönlünde ne vardır. Sebep soracaksan kendine sor.

Yürüdü, gitti. Memdız ardından hayretlenip söylendi:

–Bu kancık benden ne beklerdi ki böyle birden öfkelenmiştir!

Kimseye görünmeden kendi damına geçti. Mizo'yla Zin, Osmanlı Paşasını taklit edip gülüşürlerdi.

–Memdız nerdesin? dedi Mızo.

–Düze kendimi salıp biraz uzak gitmişim. Neye gülüşürdünüz?

–Bacın Osmanlı paşasını taklit ederdi.

–Vallah Kevok'a özüm parçalanır, dedi Zin.

–Benim de.... dedi Mizo. Ne yapalım hak etti.

Yemeğe oturduklarında Zin çok düşünceliydi. Memdız biraz evvel gülen kızın bu haline şaşırdı

–Zin bir derdin mi vardır?

Cevap vermeyince Mizo da üsteledi:

–Bir derdin varsa söyle. Yüzün bet, bereketsizdir.

–Yemekten sonra söylerim.

(DEVAMİ YARIN)